

Fransa’nın “Non”u Vesilesiyle Avrupa Birliği Üzerine Yazılar

Yazan:

Demir Küçükaydın

Bu kitapta yer alan yazılar daha önce çeşitli gazete ve internet sitelerinde yayınlanmıştır

Derleme tarihi: 29.03.2007

(İkinci Versiyon)

Köxüz Dijital Yayınlar

İindir – Bas – Dağıt

Bu kitap Köxüz sitesinin dijital yayınıdır.

İindirmek, Dijital olarak basmak ve dağıtmak serbesttir.

Alıntılarda kaynak gösterilmesi dlenir

Fransa'nın “Non”u Vesilesiyle Avrupa Birliği Üzerine Yazılar

<i>Avrupa ve Sol</i>	3
<i>Avrupa'ya Yandaş ve Karşı Görüşlerin Ortak Varsayımları</i>	7
<i>Avrupa ve Türkiye: Hayalden Gerçeğe</i>	10
<i>Avrupa ve Türkiye: Gerçekten Hayale</i>	12
<i>Duvarın Ötesi</i>	14
<i>Genel Kurmay, MHP ve Avrupa'nın Çıkar Ortaklığı</i>	16
<i>Avrupa Birliği ve Kürt Ulusal Hareketi</i>	19
<i>Sorulara Cevaplar</i>	22
<i>Avrupa Birliği mi? Demokratik Cumhuriyet mi?</i>	28
<i>Avrupa'da Sağın Yükseliş ve Sol</i>	29
<i>Bir Cevap bağlamında “Biz”ler Üzerine</i>	31
<i>Belgrad, Kudüs, Diyarbakır</i>	33
<i>Avrupa Birliği, Savaş ve Sosyalistler</i>	35
<i>Avrupa Birliği ve Demokrasi Üzerine On Tez</i>	37
<i>Doğu Avrupa ve Kıbrıs</i>	39
<i>17 Aralık 2004 Arifesinde Avrupa Birliği ve Demokrasi Üzerine Tezler</i>	41
<i>Kıvılcımlı Sempozyumunun Yeri Üzerine</i>	44

Avrupa ve Sol

Türkiye'de Solun var oluşunun kökenindeki **soru** ile Avrupa'daki solun var oluşunun kökenindeki soru **temelden farklıdır**.

Avrupa'da solun kökeninde hep şu soru ola gelmiştir: *"bunca zenginlik olmasına rağmen niye insanların büyük çoğunluğu yoksuldur?"*

Türkiye'de ise, bırakalım solu bir yana, bütün modern düşüncenin kökeninde: *"Avrupa niye zengin, güçlü ve ileri olabildi de **biz** niye olamadık?"* sorusu vardır.

Bilinçli ya da bilinçsiz, bu soruya verilen cevaplar Türkiye'deki bütün düşünsel ve siyasi akımları belirledi ve belirliyor. İki yüz yıl boyunca, kimi "Anayasa" dedi, kimi "Ademi Merkeziyetçilik", kimi "geleneklere bağlılık", kimi devletçilik, kimi liberalizm, kimi ekonomik bağımsızlık, kimi sosyalizm dedi. Bütün siyasi ve ideolojik ayrılıklar, **hep bu cevapların arasındaki ayrılıklardı** ve hiç birisi bu **sorunun kendisini sorguya çekmedi**.

İşte, Türkiye'deki solun **doğuştan günahı**, bizzat bu **sorunun kendisinde** bulunmaktadır. Dikkat edilirse, bu soruda, akıl dışı görülen, kabul edilemez olan: ne tüm zenginlikleri yaratan büyük emekçiler kitlesinin yoksulluğu ve baskı altındaki durumu; ne de genel olarak bir takım ülkelerin ileri, zengin ve güçlü olmaları karşısında bir takım ülkelerin güçsüz, fakir ve geri olmaları değil; **niçin Türkiye'nin** bu fakir, güçsüz ve geri veya anti demokratik ülkeler arasında bulunduğu.

Bu bakış açısının, bu sorunun kendisi gericiştir. Çünkü akla aykırı veya adaletsiz gördüğü, birilerinin zenginliği ve gelişmişliği karşısında diğerlerinin yoksulluğu ve az gelişmişliği değildir, Türkiye'nin (daha önce de Osmanlı'nın) öyle olduğudur. Türkiye (veya Osmanlı) zengin ve gelişmiş olsa, sorun ortadan kalkacaktır Türkiye'deki sol için. Budur onun kökenindeki korkunç gericiilik ve milliyetçilik. Solun ilericiliği bu **gericiilik içinde ilericiliktir**.

Bunun daha ince bir versiyonu, olaya geçmişin aynasından bakmaz, geleceğe yönelik olarak, Türkiye nasıl olabilir de, o zengin ve demokratik ülkeler gibi olabilir, onlar arasında yerini alabilir biçimindedir.

Bir çok geri ülkede, yoksul ülkede de, sosyalizm düşüncesinin kökeninde Batı ile olan yoksulluk ve gelişme farklılığı vardır ama, bunların hepsi, bir şekilde, **bu farkın kendisini sorgularlar**, kendilerinin niye öbür tarafta olmadıklarını değil.

Bu **doğuştan günah**, Avrupa'daki sol düşüncenin kökenindeki soruyla paralellik içinde daha çarpıcı olarak görülebilir.

Avrupa'da sol düşüncenin kökeninde, *"bunca zenginliğe rağmen, niye insanların çoğu yoksul"* sorusu olduğunu belirtmiştik. Yani burada akıl ve ahlak dışı görünen, bizzat bu farkın kendisidir. Ama o fakirlerden bir kısmının, *"biz niye zenginler arasında değiliz"* gibi bir sorudan hareket ettiğini düşünelim. Yani zenginlik içindeki yoksulluğu değil, niye yoksullar içinde bulunulduğunun sorun edildiğini düşünelim. İşte Türkiye'nin bütün diğer geri ülkeler karşısındaki durumu böyle bir durumdur: o, **ülkeler arasındaki yoksulluk ve zenginlik**

farklarını değil, kendisinin yoksullar arasında bulunmasını katlanılmaz, akıl ve ahlak dışı bulmaktadır.

Bu anlayışın, "*gemisini kurtaran kaptandır*" gibi bencil, savunulamaz bir anlayışı içermesinin yanı sıra; bizzat kendisi gibi olan yoksul ve geri ülkelere karşı, bir **tepeden bakışı**, onlardan farklı olduğuna dair bir ön kabulü ve onları hor görmeyi içerdiği çok açıktır. Bu sorunun kendisi, bir de bu yönden, daha baştan **gizli bir ırkçılık ve şovenizmle** damgalıdır.

Kendi konumunu kabul edilmez bulmak, özel bir seçilmişlik, üst olanlar arasında olmak düşüncesini ve diğerlerini aynı haklara sahip görmemeyi içerir. Bu nedenle, gerek Osmanlı, gerek Türkiye, bir yandan Batı karşısında en büyük **aşağılık kompleksleri** içindeyken, diğer yandan kendi durumundakiler karşısında bir **kendini beğenmişlik ve hor görü** içinde olagelmıştır.

Böylesine şekillenen bir ulusun ve ulusal kişiliğin nasıl hastalıklı bir yapı oluşturacağını anlamak isteyenlerin askerdeki çavuş hikayelerine bakmaları yeter.

Şu Türkiye'nin Kemalistlerinin meşhur "*Dünyanın ilk ulusal kurtuluş savaşını vermiş ulusu*" palavrası, kendini diğer geri ülkeler arasında görürken bile, kendine özel bir yer verip ve diğer geri uluslara karşı bir hor görme içerir.

Aralarında düştüğü garibanları hor gören mirasyedi asılzade psikolojisi, solun da var oluşuna damgasını vurmuştur. İlk sol akımlar, yine aynı soruya, Ekim Devrimi etkisiyle, sosyalizm; planlı kalkınma ve en ileri gittiği anda bile ülkedeki sömürü ve yoksulluk giderilerek gibi cevaplar vermişlerdir ama soru, en sosyalist gibi görünen biçimler altında dahi aynı kalmaya devam etmiştir: Türkiye gerilikten nasıl kurtulabilir? Türkiye nasıl demokratik olabilir? Soruluş tarzı ideolojik iklime göre değişmekle birlikte, temeldeki soru aynıdır: Öbür tarafa nasıl geçilebilir?

Sosyalizm bile, **ileri ve zengin bir ülke olmanın yolu olduğu için** savunulmuştur ve bu nedenle sosyalizm isteminde bile içine işlemiş bir milliyetçilik ve ulusal dar görüşlülük vardır. Alın bütün sosyalist organları bakın, "**biz**" zamirinin sınıf için değil, ulus için kullanıldığı görülür. Türk solu, en ileri gittiği anlarda, yani atmışlarda ve yetmişlerde, "*onlar ortak biz Pazar, kahrolsun ortak Pazar*" derken bile, kendisinin pazar olmasını sorgular, "*Pazar*" olmanın ya da "*ortak*" olmanın kendisini değil.

Türk solu Avrupa Topluluğu'nu tartışırken de aynı mantıkla tartışmaktadır. En radikal görünüp Avrupa Topluluğu'na girişi eleştirenler bile, bunu bu girişin istenen sonucu elde etmeyeceği; yani Türkiye'nin Avrupa'nın taşaronu olacağı gibi bir noktadan eleştiriyorlar. Yani öbür tarafa geçmeyi sağlamayacağı noktasından. Diğerleri de bu girişin bunun yolunu açacağı noktasından karşı çıkanları ikna etmeye çalışıyorlar. Hedef hepsi için aynıdır: ileri, demokratik, zengin bir ülke olmak.

Nedir Avrupa'lı olmak? Nedir Avrupa Topluluğu kuyruğuna girmek?

Yeryüzünün imtiyazlıları arasına girmek demektir.

*

Türkiye solu önce kendisinin var oluşunun kökenindeki soruyu reddedip, içinde bulunduğu ulusun geriliğini veya yeterince demokratik olmamasını vs. sorun yapmayı

reddedip; yeryüzündeki farkları ortadan kaldırmaya yönelik bir programa sahip olmadan sol olamaz. Dün de olunamazdı, bu gün hiç olunamaz.

Evrensel bir program olmadan, yani dünya ölçüsünde ezilen ve sömürülenlerin genel ve tarihsel çıkarlarını savunan bir program olmadan, ulusal ölçüde sosyalist olunamaz. Çünkü, "enternasyonalizm"i **ulusalar arası dayanışmaya indirgemek**, onu **belli bir ülkenin işçilerinin çıkarlarının aracı** olarak görmek demektir.

Enternasyonalizm, özünde, bir ülkedeki **proletaryanın çıkarlarını, dünya proletaryasının çıkarlarına tabi kılmak**, gereğinde **onu feda etmek** demektir.

Her hangi bir ülkedeki işçiler, dünya proletaryasının bir **bölüğüdürler**. Bir orduda, nasıl her hangi bir bölük, kendi çıkarlarını kendisi belirleyemez ve belirlememeliyse; tüm ordunun zaferi için gereğinde feda olabilmesi gerekiyorsa, sosyalizm savaşında da durum böyledir ve böyle olmalıdır. Bunun ise **olmazsa olmaz ilk koşulu: evrensel bir programdır**.

Dün böyleydi, bu gün çok daha böyledir. Dünyanın bir apartheid sistemiyle bölündüğü bu gün, her hangi bir ülkenin işçileri, sadece kendilerinin imtiyazlılar arasına katılmasıyla sonuçlanacak bir hedef için mücadele etmek istemiyorlarsa, evrensel bir programla sahip olmalıdırlar.

Bu, bugün için çok ütöpik görünebilir. Bir bakıma öyledir de. Ama Türkiye'deki sosyalistler, demokratik muhalefetin aşırı ucundan öteye, ayrı bir güç olabilmek istiyorsa, böyle bir program sorununu gündemine koymak zorundadır. Bunu ise hiç bir sol akımın gündeminde göremiyoruz. Dolayısıyla, **dünya çapında bir projenin parçası olarak kendi bulunduğu mücadele mevziindeki görevlerini belirlemek** diye bir sorun da söz konusu değildir. Bu olmadığı için, Türkiye'deki sol, hala doğuştan günahıyla damgalı, milliyetçi, gerici ve taşralı olmaya devam ediyor ve edecektir.

Sorun dünya çapında konulup tartışıldığında, yer yüzünün en önemli sorunlarından biri olan, zengin ve yoksul ülkeler bölünmesi karşısında, kendisinin zenginler (isterseniz demokratikler de denebilir) arasında olmamasını değil, **bizzat bu bölünmenin kendisini** sorgulayan bir tavır, bu farkı yaratan nedeni koymak ve bu **nedeni ortadan kaldıran bir program** geliştirmek zorundadır.

Nedir bu neden?

Yeryüzü ölçüsünde bu zenginlik ve fakirlik farklarının temelinde yeryüzünün uluslara bölünmüşlüğü, yani sermaye ve mallar serbestçe dolaşırken, iş gücünün ulusal sınırlar içine hapsedilmesi bulunmaktadır.

O halde bizim hedefimiz, zenginler arasına katılmak değil de, bu farkı yok etmek ise; bize akıl dışı ve kabul edilmez görünen, niye zenginler ve demokratikler arasında olmadığımız değil de; niye bir takım ülkelerin zengin ve demokratik olduğu ise, o zaman, örneğin Avrupa Birliği üzerine tartışmalar, **bu zenginler kulübüne girmenin neler sağlayıp sağlamayacağı değil, bu kulübün nasıl dağıtılacağı açısından** yürütülmesi gerekir sosyalistler açısından.

Ondan sonra verili koşullarda taktik bir adım olarak hangi adımı desteklemenin bu hedefe ulaşmaya hizmet edebileceği ayrıca tartışılabilir.

Ama bunun için **temel şart, evrensel bir programdır**.

Bırakalım böyle bir programı, böyle bir sorunu bile olmadığı için Türkiye'de sosyalistler yoktur ve en iyi durumda da demokratik muhalefetin aşırı ucundan başka bir şey değildirler.

demir@comlink.de

20 Ocak 2000 Perşembe

Avrupa'ya Yandaş ve Karşı Görüşlerin Ortak Varsayımları

Bu günün dünyasında, Türk sosyalistleri, elinden oyuncağı alınmış çocuk durumundalar. Geçen yüz yılda demokratik talepler etrafındaki işçilere ve köylülere dayanan hareketler hemen daima sosyalist devrimlere dönüşme özelliği gösteriyorlardı ve bu nedenle demokratik karakterdeki minimum programları savunmak sosyalist kimlik açısından fazla bir sorun oluşturmuyordu.

Arada dünyada büyük değişiklikler oldu, ama biz sosyalistlerin programı yine aynı minima program çerçevesinde demokratik dönüşümler olarak kalmaya devam etti. Bu dünya tarihsel değişikliklerden sonra, bu demokratik dönüşümlerin gerçekleşmesinin sosyalizme yol açmayacağını, bütün sosyalistler, bir şekilde her ne kadar bu sorundan kaçsalar da, seziyorlar, o takdirde sosyalist kimliklerini programatik bir alternatifte ifade edebilecek bir yaklaşımı bulamadığından, bu sefer söylem düzeyinde bir işçi sınıfı ve sosyalizm vurgusunun eşlik ettiği demokratik hedefler çerçevesindeki güçlerle en esnek şekilde bir araya gelmekten kaçışın karakterize ettiği bir politikaya hapis oluyorlar.

Hepsi, çok iyi sezdikleri şu gerçeği görmezden gelerek karanlıkta ısıklık çalıyorlar: **sosyalist partilerin, iktidara gelmeleri ve programlarını gerçekleştirmeleri halinde kuracakları sistem, kapitalist ve modern bir gelişim için en ideal olanakları sunar ve Türkiye dünyanın zengin ülkeleri arasına katılır.**

Alın ÖDP'nin ya da diğer parti veya hareketlerden birinin programını okuyun, o programların gerçekleşmesi “*alt-empyralist*” bir Türkiye yaratır. En ideal koşulda, İsveç ya da Avustralya'da bir zamanlar olduğu gibi, işçilerin iktidarı altında, daha sosyal devletçi, daha demokratik ve tam bu nedenle daha büyük oranda nispi artı değere, yani modern tekniğe ve yüksek üretkenliğe dayanan bir kapitalizm olur bu.

Abdestinden emin olan **taktiklerde esnek olmaktan korkmaz**, gereğinde “*şeytanla bile*” ittifaklar yapmaktan kaçınmaz. Ama biz sosyalistler, abdestimizden emin olmadığımızdan yani, uzak bir geleceğin değil bu günün dünyası için acil bir programımız olmadığından, bu eksikliği taktikler ve ittifaklarda sekterlikle ve söylem düzeyinde bir anti kapitalizm ve sınıf vurgusuyla kapatmaya çalışıyoruz.

Böyle yaparak sadece kendimizi politikanın dışına atmakla kalmıyoruz; Türkiye'deki politikanın da önünü tıkıyoruz. Çünkü bağımsız bir sosyalist çizgi ve bu çizginin aktüel politikada yeri olmayınca demokratik güçlerin toparlanması; demokratik güçlerin toparlanması olmayınca liberal güçlerin ayaklarının altındaki toprağın kayışını engellemek için devletin kontrolünden çıkması gerçekleşmiyor.

Bu en iyi Avrupa Birliği konusunda görülebilir. Avrupa'nın Türkiye'yi içine almak, Türkiye'ye egemen Genel Kurmayın da Avrupa'ya girmek diye bir derdi **olmamasına** ve ortada **bu iki gücün de işine gelen bir kayıkçı dövüşü** sürmesine rağmen, sorunun özünü ortaya koyabilmek için, **sosyalistlerin argümanlarının mantığını ortaya çıkarabilmek için** bu gibi sorunları bir yana atalım.

Türk sosyalistlerinin çoğu, Avrupa birliğine şu gerekçeyle karşı: *“Avrupa'ya girmek, Türkiye'de yaşayan insanların, daha özgür ve daha refah içinde yaşamasına yol açmaz. O ne siyasi ne de iktisadi bakımdan Türkiye'deki insanların çoğunluğuna bir şey kazandırmaz.”*

Dikkat edilsin, bunun **ampirik olarak** doğru olup olmadığından önce, **dayandığı mantığın** ne olduğu önem taşımaktadır.

Bu mantığa göre, Avrupa'ya girmenin Türkiye toprakları üzerinde yaşayan insanlara iktisadi ve siyasi düzeyde daha müreffeh ve özgür yaşama olanakları getirebilmesi halinde, karşı çıkan Türkiyeli sosyalistlerin Avrupa'ya katılmayı savunması gerekecektir.

Durum böyle olunca, olgulara gözlerini kapayanlar Avrupa'ya karşı çıkanları; olguları kabul edenler de Avrupa'ya girmekten yana olanları oluşturuyor.

Bu günkü dünyada **gerçek bir sosyalist politika** ise, bu kutupların her ikisinin dayandıkları **ortak gizli varsayımı sorgulamalıdır.**

Ortaliği kaplamış sosyalistlerden ayrı olarak, tam da **Avrupa'ya giriş zengin ve özgür bir Türkiye anlamına geleceği ya da ancak böyle bir Türkiye Avrupa'ya gireceği için AVRUPALILIĞA karşı çıkmak gerekmektedir.** Sorunu Avrupa Birliğine girip girmeme değil; Avrupa birliğini yok etme olarak koymalıdır. Bu ise, somutta sadece Türkiye'ye ilişkin değil; Dünya'ya ilişkin bir program demektir; hem öyle uzak geleceğin, somut politikadan uzak programı değil; somut politikanın acil programı olarak.

*

Dikkat edilsin, savununlar da karşı olanlar da, yeryüzü ölçüsündeki Apartheid rejimine karşı değildirler, onu sorgulamamaktadırlar ve ona karşı bir alternatif getirmemektedirler. Onlar kendi köylerinin ötesini görmemekte, sadece Türkiye'yi düşünmektedirler. Yani Avrupa'ya karşı çıkanlar da girelim diyenler de milliyetçi sosyalistlerden oluşmaktadır.

Dikkat edilsin, Avrupa Birliği'ne girmeye yandaş ya da karşı olmak değildir artık sorun, Avrupalılığa, zengin ülkelerin kendi etraflarına duvarlar örüp, yer yüzünde bir Apartheid rejimi oluşturmalarına karşı olmak ve ona karşı uzak bir gelecek için değil, günümüz için bir program getirebilmektir.

Ne olabilir bu program?

Nasıl tanımlanırsa tanımlansın, ulus ilkesine dayanan siyasi sistemler Apartheid sistemine yol açmaktadır.

Buna karşılık, ulusal olan ile politik olanın çakışması zorunluluğunu ortadan kaldıran, ulusu, tıpkı din gibi, **kişinin bir inanç ve seçimi olarak, özel olarak** ele alan bir program olabilir böyle bir program.

Böylece bir çözümün aslında bir çok çözümü de içerdiği görülebilir. Bu aynı zamanda sosyalistlerin ulusal sorun karşısındaki bağımsız programıdır da.

Bu hem aktüel politika açısından, demokratik karakterdeki, ulusu dil ve kültür ile ilişkisinden koparıp, hukuki bir tanıma indirgeyen programın karşısında, sosyalistlerin acil bağımsız programı olur, hem de onlarla (demokrat ve liberallerle) hiç bir komplekse kapılmadan ittifak yapmayı mümkün kılar.

Ancak o zaman böyle taktik konulardaki kabızlık sekterliğin; programatik olarak içi boş ama görünüşte sol söylemin yerini, tamamen var olanın zıttı bir politika alabilir.

Ancak o zaman sosyalistler hiç bir komplekse kapılmadan, bu gün Türkiye'ye egemen olan, Osmanlı yadigarı, keyfi bürokrasiye ve inkar politikalarının devamına varlığını bağlamış güçlere karşı, herkesle iş birliği yapabilir, bu politikanın başarısının Kürt ve Türklerin refah ve özgürlüğünü getireceğini söyler ve onlara sırf kendi refah ve özgürlükleri için değil, tüm insanlığın yaşaması için, bencilliklerine karşı kendi programını önerir.

Böyle küçük de olsa bağımsız bir gücün varlığı olmadan sosyalist bir politika, küçük de olsa sosyalist bir güç olmadan, demokratik güçlerin hizaya dizilmesi; demokratik güçler hizaya dizilmeyince liberallerin ayaklarının altında kayan toprağı kurtarmak için daha tutarlı pozisyonlara geçmesi ve inkarcıların tecridi gerçekleşemez.

23 Haziran 2000 Cuma

Avrupa ve Türkiye: Hayalden Gerçeğe

Kimi Avrupa'ya girmek için demokratikleşmek, kimi demokratikleşmek için Avrupa'ya girmek isteyenlerin hepsinin yazılarında şöyle gizli bir varsayım var: Avrupa gerekli koşulları yerine getirdiği takdirde Türkiye'nin girmesini istiyor. Avrupa'nın **resmi söylemi** de bu yaklaşımı doğrular nitelikte.

Elbette böyle bir söyleme dayanmak, Avrupa'ya girmek isteyen güçlere, psikolojik veya ideolojik bir üstünlük sağlıyor. Ama Avrupa'nın, Türkiye'yi içine almak istediği yönündeki **söylemini, gerçek politika gibi almak**, ham hayallerin peşinde koşmaktır. Ciddi politika, söylem ve gerçek çıkarlar arasındaki ilişkiyi iyi kurmalıdır.

Avrupa'nın **Türkiye'yi üyeliğe almak istediği varsayımının gerçekte hiç bir ilişkisi yoktur**. Avrupa politikasını belirleyen gerçek güçler bunu hiç gizlemeden sözle ve davranışla açıkça da belirtiyorlar.

Avrupa, Amerika'nın baskısıyla Türkiye'yi aday üyeliğe kabul etti ve bu baskıyı son derece onur kırıcı bulduğunu her vesileyle ifade ediyor. Ama bu tür düşünce ve davranışlar, Türkiye'deki demokratik ve liberal muhalefet tarafından görmezden geliniyor.

Örneğin, geçen haftalarda, bir Alman politikacının (Friedberg Plüger) "*Tanklar Derhal, AB Üyeliği Daha Sonra*" başlığıyla yazdığı ve *Hürriyet* gazetesinde **Almanca ve Türkçe olarak** iki dilde yayınlanan yazı, Avrupa'nın Türkiye'nin üyeliğini istemediğini çok açık belirtiyordu. Avrupa'nın istediği, **şimdiki durumun sürmesidir**: ot ve sopa ile yönlendirmek.

Demokratikleş diye baskı yapar görünerek, hem demokrasi bayrağını elde tutmak; hem de Türkiye'deki liberal ve demokratik özlemleri olanların birer Avrupa hayranı olarak kalmasını sağlamak, ama aynı zamanda demokratikleşme çabalarına gerçek fiili desteği vermekten, devletlerin çok iyi bildikleri işaretlerin dilinde, kaçınmak ve karşı çıkmak.

Bunun **çok açık bir kanıtlarından sadece birini** zikrederim.

Nüfus ve ulusal hasılaya oranlara bakıldığında dünyanın en büyük ordusu olan Türk Ordusu'na karşı yıllarca varlığını sürdürebilmiş ve askeri bakımdan hala da sürdürebilecek olan, dünyanın en büyük gerilla hareketlerinden biri tek taraflı ateşkes ilan etmiş, güçlerini Türkiye dışına çekmiş, bundan sonra politik mücadele yollarını deneyeceğini ifade etmiş ve bunu kolaylaştıracak kanalların açılmasını bekliyor.

Ama Avrupa, **sanki böyle bir şey yokmuş gibi**, adeta **bu durumdan rahatsızlığını açıkça belirterek**, bu barış politikasının muarızlarına el altından her türlü desteği vererek; barış politikasını uygulayanlar üzerinde her türlü baskıyı sürdürerek ve arttırarak **gerçek politikasını** ifade ediyor.

Devletler de, Türkiye'yi yönetenler de, söylenenlere değil, **gerçek politikaya** bakarlar. Gerçek politika ise, gerçekten demokratikleşmek isteyen güçlere gerçek bir destek değil, demokratikleşmeye karşı güçlere gerçek bir destektir.

Türkiye'deki Demokratik Muhalefet, **Avrupa'nın Türkiye'yi üyeliğe istemediği noktasında çok açık bir görüşe** sahip olmalıdır ve Koppenag kriterleri vs. üzerine yürütülen tartışmaların ve getirilen argümanların, demokratikleşme isteyen güçlere, buna karşı olanlar karşısında sadece onların samimiyetsizliklerini açığa çıkarmaya yarayan bir argümandan başka bir anlama gelmediğini ve argümanların veya haklılığın, gerçek güç ve çıkarları fazla etkilemediğini bilmelidir.

Avrupa şunu biliyor. **Demokratikleşmiş bir Türkiye**, çok güçlü, etkili ve zengin bir Türkiye; **bir bölge gücü olur**. Bölgede siyasi, ekonomik, kültürel etkisi artar. Böylesine **etkisi artmış ve bağımsız bir güç haline gelmiş Türkiye**, Avrupa için, **Jeopolitik nedenlerle**, en azından bu günkü dünya dengelerinde, **arzu edilir bir durum değildir**.

Çünkü, Türkiye'nin Amerika ile stratejik ittifakı nedeniyle, bu Amerika'nın bölgedeki etkisinin artması anlamına gelir.

Diğer yandan, Avrupa, Amerika'ya karşı daima Rusya ile ittifaklar yapmak zorundadır, Türkiye'nin etkisinin artması, Rusya'nın ve yine Avrupa'nın dengesi olan İran'ın etkisinin azalması anlamına gelir.

Jeopolitik bakımdan Avrupa'nın Türkiye ilişkisi şu çelişki tarafından belirlenir: Türkiye anti demokratik bir sistem içinde kaldığı sürece etkisiz ve küçük olur, Avrupa'ya girebilecek bir büyüklük ve etkiye olur ama bu sefer de siyasi ve ekonomik koşullar uygun olmadığından giremez. Ama Türkiye girebilecek koşulları yerine getirdiğinde, demokratikleşip iktisadi bakımdan belli bir düzeye geldiğinde, bu sefer Avrupa'nın içine alamayacağı kadar etkili bir güç haline dönüşür. Ve zaten o zaman da Türkiye'nin Avrupa'ya girme diye pek bir derdi olmaz. Bu nedenle, Avrupa'nın stratejik durum ve çıkarları bakımından **yıllardır süren ve şimdi de süren hal, en iyi haldir. İçine de almadan, karşıya da itmeden, ne öldürmek ne de öldürmek!** Bu sadece Avrupa'nın değil, Türkiye'ye egemen olanların da gerçek politikasıdır. Onların da derdi, bir Avrupalı ülke olmak değil, olmak ister gibi yapmaktır.

Ama bu aynı zamanda, Türkiye'deki barış ve demokrasi karşıtı güçlerle çıkar ortaklığı demektir. **Demokratikleşme karşıtı güçlerin gerçekte en büyük desteği Avrupa'dır.**

Günlük politika ve söylemlerin ayrıntılarında kaybolmayanlar için bu çok açıktır. Avrupa politikasının üstünlüğü ise, görünüşteki politikasını (insan hakları, demokratikleşme şampiyonluğu) gerçek politikasının bir aracı olarak kullanabilmesinde, demokrat ve liberalleri kendi dümen suyunda tutabilmesindedir.

17 Temmuz 2000 Pazartesi

Avrupa ve Türkiye: Gerçekten Hayale

Demokratik ve liberal muhalefet içinde, sadece Kürtlerin en radikal ve etkili kesimi ve onun önderliği, Avrupa hakkında hayaller beslemeden, gerçekte Avrupa'nın Türkiye'nin demokratikleşmesini istemediğini bilerek programını ve stratejisini şekillendirmiş bulunuyor. Bu program ve strateji, bütün Orta Doğuda bir demokratikleşmedir. Bu demokratik bir Orta Doğu vizyonu, Kürtlerin mücadelesinin başarısının fiili ve nesnel sonuçlarının programatik ve stratejik bir ifade kazanmasıdır.

Bir hareketin **kendine ilişkin hedefleri** ile, bu hedeflere **ulaşılması halinde** ortaya çıkacak **nesnel sonuçlar** farklıdır. Ciddi politikacılar bu nesnel sonuçları göz önüne alıp tekrar program ve stratejilerini şekillendirmelidirler.

Hedefler ve gerçek sonuçlar arasındaki farka en tipik örnek olarak, ikinci dünya savaşı sonrasında verilen ulusal kurtuluş savaşları verilebilir. Bu mücadelelerin hepsi, zengin ülkelerin sömürgeci olmaktan kurtulmak için verilmiştir ve bu halklar bu hedefe ulaştıkları takdirde, yoksulluktan ve sömürülmekten de kurtulacaklarını düşünüyorlardı.

Ne var ki, gerçek sonuçlar tamamen farklı olmuştur, bunların başarıları, zengin ülkelere egemen olan köhne sistemlerin değişmesini (Fransa'da Beşinci Cumhuriyet, Amerika'da Watergate ve sonuçları vs.); gereksiz sömürge masraflarından kurtulmayı; dolayısıyla, daha stabil bir politik sistem ve ekonomik zenginleşmeyi getirmiştir.

Buna karşılık, bağımsızlığa ulaşarak yoksulluktan ve sömürülmekten kurtulacaklarını bekleyenler, bu gün tekrar **zenginler tarafından sömürülebilme imtiyazına kavuşmak için** çırpınır duruma gelmiş bulunuyorlar. Yani bir bakıma, **sömürgelerin verdikleri kurtuluş mücadeleleri, sömürgecilere yaradı** ve bir bakıma sömürgeler sömürgecileri daha demokratik, esnek ve zengin yapmak için savaşmış oldular **gerçek sonuçlar** olarak. Tıpkı altmış sekiz hareketlerinin de, kapitalizmi yıkmak veya zayıflatmak bir yana onun gelişimi için gerekli kültürel dönüşümlerin aracı olması gibi.

Hem de bu sonuç, Sovyetler gibi, nispeten bir dengenin, dolayısıyla yoksul ülkeler için nispeten daha geniş bir hareket alanının olduğu koşulların sonucudur. Model bu dengenin hiç bulunmadığı bu günün dünyasında çok daha etkili olarak geçerlidir.

Ciddi bir politik hareket, **tarihsel tecrübenin bu deneyleri ışığında** mücadelesinin **nesnel sonuçlarını görerek** stratejisini **yeniden çizmelidir**.

İşte Kürtlerin en radikal ve demokratik kesiminin yaptığı ve yapmaya çalıştığı tam da budur. O hem mücadelenin başarısı, hem de başarısı halinde bu sonuçlara mahkum olmamak için muazzam bir strateji değişimi yapmış bulunmaktadır. Yeni sürecin özü budur, ama Türkiye'de ortalığı kaplamış demokratik muhalefetin ve bunun Kürt kanadının ne hayallerinde, ne söyleminde ne de argümanlarında böyle bir yaklaşımın izi yoktur.

*

Benzer strateji değişikliği dünya çapında yeryüzünün yoksullarının hedeflerinde de yapılmalıdır.

Bu günün dünyasında, artık **ayrılıkçı olanlar zengin ülkelerdir**; onlar **yoksul ülkelerin bağımsız olduklarını söyleyip onları yoksul ülkeler gettosuna hapsetmektedirler**.

Dünya çapında bu stratejiye karşı, **“ulusal olanla politik olanın çakışması”** ilkesini reddeden bir karşı stratejiyle cevap verilebilir.

Kürtler bunun benzerini, ulusal olanın dil, kültür, etniye değil, hukuka göre tanımlanması aracılığıyla, bölgesel düzeyde yapmayı öneriyorlar. Elbet kısa vadeli sonuçlar itibariyle bu çok daha caziptir. Ama böyle sınırlı ve bölgesel ama eski kalıpları kırmış bir mücadelenin başarısı, ki bu başarı kitlelerin muazzam politik aktivitesini gerektirir, olayların iç dinamiği ile, bölgesel bir çözümün de çözüm olamayacağı ve daha evrensel bir çözüm ve programa yönelmek gerektiği yolundaki düşünce ve davranışlara güç verebilir.

Kürtlerin özlemlerinin klasik hedefler çerçevesinde başarıya ulaşması, nesnel olarak tıpkı sömürgelerin mücadelelerinin zengin ülkelerdeki sonuçlarına benzerdi. Türkler Osmanlı artığı devlet cihazından büyük ölçüde kurtulur; bu baskıcı ve bürokratik sistemin tasfiyesi demokratikleşmeyi ve gelir eşitsizliklerinin azalmasını; Türkiye'nin Yunanistan, İspanya benzeri bir ülke olmasının yolunu açardı. Ama buna karşılık dört tarafından kuşatılmış Kürtler yoksulluk ve baskı altında, savaş sonrası bağımsızlığa kavuşmuş hareketlerin kaderinin yeni bir versiyonunu yaşırdı.

İşte, "yeni strateji"nin özü, bu lanet olası kaderi değiştirme projesi olmasıdır. Onu bu bakış açısıyla değerlendiremeyenler, savaş sonrası dünyasının klasik düşünce ve kavramlarıyla anlamaya kalkanlar anlayamazlar.

Avrupa'nın Türkiye'yi içine almak istediği var sayımı gerçeğe uymayan bir ham hayaldir, ama bölge çapında bir demokrasiyle, tüm bölgeye bir refah ve barış, gerçek duruma ve sonuçlara gözlerini kapamayan bir hayaldir.

Gerçekleşme olasılığı, sanıldığından çok daha büyüktür ve sanıldığından çok daha hızlı gerçekleşebilir.

18 Temmuz 2000 Salı

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

Duvarın Ötesi

Kürt uyanışı ve hareketi sadece yirminci yüzyılın en son doğan hareketi değil, aynı zamanda yeni yüzyılın ilk hareketidir. Bu iki farklı dönemin tüm karakteristiklerini kendi içinde taşımaktadır ve bizzat bu geçişi kendisi de yansıtmaktadır.

Denebilir ki, İmralı öncesinde, sonraki gelişmelerin tohumları olmakla birlikte, yirminci yüzyıldaki diğer ulusal ve demokratik hareketlerin karakteristikleri belirleyiciydi. İmralı sonrasında ise, ulusal hareketlerin önümüzdeki yüzyılda alacakları nitelikler hakkında önemli ip uçları vermekte ve o eğilimleri yansıtmaktadır.

Kürtlerin yeni stratejisi sadece ulusun etni **ve kültür ve dile dayanan tanımı yerine hukuki bir tanımını** geçirmesi; sadece bir **ulusal hareketten sosyal bir harekete** dönüşmesi; sadece kendini demokratik görevlerle sınırlamak zorunda kalması ve bu nedenle **derinleşememeyi dengelemek için uluslararası ölçüde yaygınlaşma** eğilimi taşımasıyla yeni dönemin karakteristikleri hakkında ip uçları vermekle kalmıyor. Aynı zamanda, bütün bu değişimler, Berlin Duvarı'nın yıkılışıyla ortaya çıkan eğilimlerin de ilk sistematik politik ifadesi olarak görülebilir.

Nedir bu yeni ortaya çıkan eğilim?

Bizzat Berlin Duvarı'nı yıkan **hareket** ve **Duvar'ın yıkılışı** bu yeni çıkan eğilimin bir sembolüdür.

Yirminci yüzyıl boyunca, **ayrılmak**, emperyalizmden ve kapitalizmden kopmak çabası bütün yoksullara dayanan hareketlerin temel motifiydi. Diğer bir deyişle, emperyalist ve kapitalist sömürüden kurtulma umudu ve girişimleri damgasını vuruyordu toplumsal hareketlere.

Ama içine girdiğimiz yüz yılda, **yoksulların hareketlerine damgasını vuran motif tamamen zıddına dönmüş bulunmaktadır.**

Yoksullar, ulusçuluğun, nasıl tanımlanırsa tanımlansın aslında evrensel bir ırkçılığın ve apartheid rejiminin ideolojik biçimi olduğunu giderek kendi denemeleriyle daha iyi kavıyorlar ve emperyalizmden ayrılmak için değil, emperyalistlerin dünyasına katılmak; kapatıldıkları gettodan, rezervattan çıkmak için harekete geçiyorlar.

Elbette bu hareketler, başlangıçta bütün büyük toplumsal hareketlerde olduğu gibi, bireysel çözüm arayışları biçiminde ve henüz siyasi bir harekete dönüşmüş ve siyasi programa kavuşmuş değil. Dünyanın dört bir yanındaki yoksul ülkelerden insanlar, denizleri, gölleri, nehirleri, dağları hasılı yeni kurulmuş duvarları aşarak kapatıldıkları rezervattan kurtuluşun yollarını arıyorlar.

Berlin duvarının yıkılışı, **sadece bürokrasiye karşı bir ayaklanma değil**, ondan daha fazla **dünyanın imtiyazlıları arasına katılma çabasıydı**. Bu eğilim daha sonra bütün doğu Avrupa'da görüldü. Ama bunlar içinde sadece zengin olanların (Baltık ülkeleri, Slovenya, Hırvatistan vs.) ve stratejik nedenlerle dışta bırakılamayacakların (Polonya) bu gettodan çıkmasına olanak sağlandı. Diğerlerinin bu yöndeki girişimleri ise şiddetle bastırıldı ve rezervata hapsedildiler.

Bu yeni ırkçı sistem karşısında, solun eski tepkileri anlamsızlaştı, şimdi sol olmak demek, yoksulların rezervattan çıkma haklarını savunmak demek oldu, bu politikanın en büyük düşmanları ise, Avrupa'nın yeni ırkçı partileri.

Kürt hareketi, sosyalist ve solcular tarafından şu bakımdan eleştiriliyor. "Avrupa Birliği'ne girmeyi istemek yanlıştır, o emperyalist bir birliktir." Bunlar hala dünyaya ve ezilenlerin hareketlerine geçen yüz yılın mantığıyla bakmaktadırlar.

Bu kavrayışsızlık, en iyi şu örnekle görülebilir. Bu gün milyonlarca insan, bin bir yoldan, açlık, sefalet ve işkenceden kurtulmak için Avrupa, Amerika gibi ülkelere girmenin yollarını arıyorlar. Bu insanlara da pek ala, "Avrupa'ya gelmeyi istemek yanlıştır, Avrupa emperyalist bir birliktir" mi demeli? Böyle denmiyor en azından kendine solcu diyen insanlarca. Bu fiili eylemi desteklemek isteyen solcular, sınırlar açılsın diyorlar, o insanların bireysel de olsa bu kurtulma çabalarına destek veriyorlar.

Peki aynı şeyi, Kürtler, Türklerle birlikte toplu halde yapmak isteyince niye yanlış olsun? Bir Arnavut, Cezayirli veya Sri Lankalı için hak görülen bir Kürt için niye olmasın? Nasıl, daha iyi ücret almak için mücadele eden bir işçinin mücadelesini desteklemek gerekiyorsa, aynı şekilde Kürtlerin bu çabası da desteklenmelidir.

Elbette, nasıl işçilerin daha iyi ücret alması işgücü sömürsünü ortadan kaldırmaz, hatta ona belli bir esneklik kazandırır; aynı şekilde, Kürtlerin Avrupa'ya girmek istemeleri de Avrupalılığı ortadan kaldırmayacaktır. Ama burada sosyaliste düşen, bir yandan ezilenlerin bu çabasını desteklerken diğer yandan Avrupalılığı ortadan kaldıracak bir siyasi program için mücadeledir. Bu da ancak, ulusal birim ile siyasal birimin çakışmasını ön gören milliyetçiliğin ilkesinin ilgası ve ulusun kişinin bir inanç sorunu gibi alınmasıyla olabilir. Ama bu dünya çapında bir programdır ve bu nedenle de, artık ulusal ölçüde sosyalist bir program ve politika olanaksızdır.

Kürt hareketi, Avrupa'ya girme hedefinden, Avrupalılığı ortadan kaldırma hedefine yönelebilir mi? Bu günün dünyasında bu olasılık son derece zayıftır. Ama bu hedefe ulaşmanın zorluğu bu yöndeki eğilimlerin güçlenmesine yol açabilir

Bu stratejinin en problemli yanı Avrupa'nın kendisi. Avrupa Türkiye'yi ve Kürtleri almak istemez. Sadece jeopolitik kaygılarla, etki alanında tutabilmek için, almak istiyormuş gibi yapar. Bu nedenle, bu günkü durumu sürdürmesi olanaksız olacağından gerçek bir demokratikleşmenin karşısındadır. Barış bayrağını ve yeni stratejiyi izleyen Kürtlere düşmanlığının temelinde bu yatmaktadır. Gerçekten demokratik dönüşümler yapmış bir Türkiye istese, Demokrasinin en örgütlü ve tavizsiz savunucusu Kürt hareketini desteklemesi gerekir. Durum ise tam tersidir.

İşte, Avrupa'ya rağmen demokratikleşme ve Avrupa'ya girme çabası, olayların gelişimi içinde Avrupalılığı yok etmeye dönüşebilir bu hareketin en radikal kesimlerinde. Tıpkı grev yapan işçilerin, bireysel kurtuluşun olanaksızlığını görüp sosyal kurtuluşa yönelmelerinde olduğu gibi.

19 Eylül 2000 Salı

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

Genel Kurmay, MHP ve Avrupa'nın Çıkar Ortaklığı

Öz ve görünüm aynı olsaydı bütün bilim gereksiz olurdu.

Sabahleyin bir taraftan doğan Güneş, bütün göğü kat ettikten sonra diğer taraftan batar. Her şey çok açıktır. Biz yerimizde dururuz, güneş hareket eder. Ancak bu gün biliyoruz ki, yerinde duran biz değiliz, Güneş. Yani, öz ve görünüm sadece başka değildir, çoğu kez öz zıttı biçiminde görünür.

Avrupa Birliği tartışmalarında da durum budur. Sanki bir tarafta Avrupa var Türkiye'yi üyeliğe almak için demokratikleşmesini isteyen, bunun karşısında da bu üyeliği zora sokan MHP, Genel Kurmay ve diğer savaş yanlısı güçler. Bunlar konum ve çıkarları birbirine zıt güçler olarak görünüyor.

Bu resim gerçeği yansıtmamaktadır ve gerçeğin tamamen kendine zıt olarak görünüşüdür. Avrupa'nın Türkiye'yi üyeliğe almak istediği veya buna hazır olduğu düşüncesinin hiç bir gerçek karşılığı bulunmadığı, her türlü çözümlemenin başına koyulmadıkça hiç bir sorun anlaşılamaz ve bir alternatif geliştirilemez. **Avrupa için en iyi hal şimdiki haldir.**

Bu şu demektir: Avrupa Türkiye'nin demokratikleşmesini istemez. Çıkarları buna karşıdır. Türkiye'ye egemen güçler de, Türkiye'nin demokratikleşmesini istemezler, bu onların kayıtsız şartsız egemenliklerinin sonu olur.

Avrupa ne için istemez demokratik bir Türkiye'yi? Çünkü, demokratik bir Türkiye, sadece siyasi bakımdan değil, iktisadi ve kültürel bakımdan da gelişmiş ve güçlü bir ülke olur. Böyle bir ülkenin Avrupa Birliğine girişine hayır demek ve direnmek zordur. Ama böyle demokratik, nispeten gelir uçurumları azalmış refah içinde, dolayısıyla güçlü, etkili ve büyük bir ülkeyi istenilen politikaların aracı haline getirmek ve hazmetmek adeta olanaksızdır. Bu nedenle Rusya ve Türkiye gibi nüfus ve coğrafya olarak büyük ülkelerin, *bu günkü verili dünya koşullarında* Avrupa Birliğine girmesi söz konusu olamaz. Onlar jeopolitik nedenlerle, dışarıda ama müttefik olarak tutulabilecek güçlerdir. Böyle tutulabilmeleri için de, bu ülkelerin ekonomilerinin güçsüz, siyasi ve kültürel etkilerinin zayıf olması gerekir. Bunun için de, bu ülkelerde demokratik bir sistemin oturmaması, egemenlerinin kendilerine muhtaç olması gerekir.

O halde, Avrupa ile MHP ve Genel Kurmay çıkar ortaklığı ve iş birliği içindedirler. Ama sanki Avrupa ile Genel Kurmay ve MHP birbirine karşıymış gibi görünürler. Öz kendine zıt bir biçimde görünmektedir. Ve bu görünüşü de yine bu çıkar ortaklığı yaratır. İki tarafın da birbirine ihtiyacı vardır. Bu tıpkı bir zamanların Sovyet bürokrasisiyle, emperyalist ülkeler arasındaki ilişkiye benzer. Her ikisi de kendi varlığını ve egemenliğini diğerinin varlığıyla meşrulaştırma olanağı bulur.

Demokratik muhalefet, ezilen ulus, yoksullar, işçiler, öze değil bu görünüşe göre politika yaptıkları sürece, hiç bir bağımsız politik çizgi geliştiremezler ve güçleri yanlış değerlendirirler. Bu gün dünya çapında ezilenlerin programsızlığının, demoralizasyonunun

temel nedenlerinden biri, ezilenlerin muhalefetine batılı kapitalist ülkeler ve Sovyet bürokrasisi ikileminin dışında bir üçüncü alternatifi çıkarmakta yetersiz kalmış olmasıdır. Demokratik ve sol basına bakın, demokratikleşme yanlılarının hepsi, Türkiye’ye egemen demokrasi karşıtı güçleri yani MHP’yi, Genel Kurmayı vs. , sanki Avrupa demokratikleşmeden yanaymışçasına, onunla ittifak yaparak köşeye sıkıştırmaya çalışıyor. Hepsinin dedikleri özünde şu “eğer samimi isen ve gerçekten Avrupa’ya girmek istiyorsan, demokratikleşmen gerekir”.

Bu aptalca politika, demokratikleşme taraflısı güçleri sanki Avrupa’nın ajanı, diğerlerini de milli değerlerin ve çıkarların savunucusu gibi gösteriyor. Bu sefer demokrasi yanlısı güçler, bu bayrağı onlara bırakmamak için, demokrasinin milli çıkarlar veya ülke bütünlüğü ile vs. çelişmediğini kanıtlama mevzilerine çekiliyorlar ve bütünüyle ideolojik ve siyasi inisiyatifi kaybediyorlar.

Sanki argümanların politikada bir değeri varmış gibi, bağımsız bir politika ve güç geliştiremedikleri için politik bir özne bile olamıyorlar. Kendi kaderini de Avrupa’nın eline terk eden demokratik güçler, bağımsız bir politika geliştiremedikleri dolayısıyla bir güç olmadıkları için, Avrupa tarafından görünüşte bile ciddiye alınmayacak duruma düşüyorlar. Böylece nüfuzun yüzde yetmişinin demokratik özlemleri, buhar olup uçuyor ve bir somut güce dönüşmüyor. **Avrupa Birliği sadece demokratikleşmeye karşı bir güç değil, yaydığı sahte hayallerle demokratik muhalefetin buharlaşmasının da nedeni.**

Sol ve demokrasi güçleri, sözüm ona demokrasi isteyen Avrupa’nın Türkiye içindeki ortakları konumundan çıkmalıdır. **Görünüşe göre politika yapılmaz ve gerçek politika öz olanı açığa çıkarmaya yönelik olmalıdır.** Rollerin her şeyden önce tersine dönmesi ve Avrupa’ya ilişkin hayallerin yıkılması gerekiyor.

Avrupa değildir demokratik güçlerin iş birliği yapacakları. Avrupa, Genel kurmay ve MHP ile iş birliği içindedir. Her iki tarafın da çıkarları ortaktır. Genel Kurmay, MHP ve uzantılarının fiilen Avrupa’nın iş birlikçisi olduğunu göstermeye yönelik; Avrupa’yı da bunları da, demokratik bir ülkenin önündeki en büyük engel olarak teşhir eden bir politika, bu günkü kayıkçı dövüşüne son verip, politik ve moral inisiyatifi ele alıp demokratik güçlerin örgütlenmesinin yolunu açabilir.

Avrupa’nın da, Genel Kurmay’ın da, MHP’nin de istediği **demokratikleşmeyle ilgisi olmayan, yukarıdan, kontrollü bir gevşemedir.** Ancak böyle bir sistem patlamayı engelleyip statükoyu sürdürebilir.

Avrupa Türkiye’de demokrasi taraftarlarının, yani Türk ezilenlerinin ve Kürtlerin örgütlenip güçlenmesinin en az Genel Kurmay ve MHP kadar düşmanıdır. Demokratik bir Türkiye ve Kürdistanla istediği gibi oynayamayacağını bilir. Öcalan’a bu nedenle imkan tanımadı Avrupa’da kalması için. Bu nedenle Kürt hareketi üzerindeki baskıları ve yok sayışları sürdürüyor.

Avrupa’ya, Genel Kurmay’a ve MHP’ye karşı Türk halkının çoğunluğu ve Kürtlerin demokrasi cephesi. Kürt hareketinin yeni stratejisinin özü budur. Ama bu öz unutuluyor ve kimi taktik manevralar strateji haline getiriliyor. Kürt hareketi Avrupa’ya sitem eden politikalarla bir alternatif geliştiremez.

HADEP ancak böyle bir yaklaşımla toplumdaki tüm demokrasi güçlerinin etrafında toparlanabileceği bir maya rolü oynayabilir. Bu günün esas görevi, Genel Kurmay ve MHP'nin Avrupa ile çıkar ortaklığı içinde olduğunu, Onların Avrupa'nın gerçek iş birlikçileri olduğunu göstermektir. Kürt burjuvazisinin anlamak istemediği de bu. Çünkü onlar, Türk ezilenleriyle uzun vadeli bir politikayla oluşturulacak ittifaka değil, Avrupa'nın baskılarına güveniyorlar.

Demokratik muhalefet içinde, burjuvazinin bu egemenliğine son verilmeden de bağımsız bir çizgi ve güç ortaya çıkamaz. Aynı yaklaşım Türklerin demokratik muhalefetine de damgasını vuruyor. Onlar da, gerçek demokratik güç olan Kürt hareketinde değil, Avrupa'nın baskılarında çözüm arıyorlar.

Çözüm Avrupa, Genel Kurmay ve MHP'nin çıkar ortaklığının açığa çıkarılmasında ve bunlara karşı bir cephe kurulabilmesinde.

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

16 Kasım 2000 Perşembe

Avrupa Birliği ve Kürt Ulusal Hareketi

Geçen hafta, Türk sosyalistlerinin Avrupa Birliği karşısındaki tavır alışlarının aslında tarihsel olarak aşılış bir paradigmanın etrafında döndüğünü gösterebilmek için, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi almaya hazır olduğu veya almak istediği varsayımından yola çıkmıştık. Bu hafta ise, Türkiye'deki demokrasi güçlerinin, ki bu gün pratik olarak Kürt Ulusal Hareketi demektir, Avrupa karşısındaki tavrını ele alabilmek için, bizzat bu varsayımın kendisinin yanlışlığını ele alacağız.

Çok kısa özetlemek gerekirse, **Avrupa Türkiye'yi üyeliğe hiç bir zaman almak istemez, ama onun etki alanından çıkmasını, karşıya itilmesini de istemez**, Avrupa için şimdiki hal en iyi haldir. Niçin böyledir? Bir çoklarının yanı sıra iki nedenle.

Birincisi, Türkiye, tıpkı Rusya gibi, **Avrupa ölçülerine göre çok büyük bir ülkedir**. Bu ülkelerin herhangi birinin Avrupa'ya girişı, Avrupa birliği içindeki dengeleri alt üst eder, Almanya'nın etki alanını sınırlar. Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesine karşı çıkanların getirdikleri Kültürel, dinsel gerekçeler, aslında bu temel nedenini örtülmesinin araçlarıdır. Örneğin Rusya, Kültürel bakımdan **Avrupa kültürünün ayrılmaz bir bileşeni** olmasına rağmen, örneğin bir Tolstoy, bir Çaykovski, bir Pavlov olmadan bu günkü Avrupa Kültürü tasavvur edilemezken, bunlar ortalama bir Avrupalı aydının entelektüel arka planını oluşturmalarına rağmen, Rusya, Avrupa Birliğine bu nedenle (büyüklüğü) giremez.

İkincisi, Rusya'yı (ve İran'ı) Avrupa'ya yaklaştıran nedenlerdir. Avrupa Birliği aynı zamanda ABD'ye karşı bir denge oluşturmak için kurulmuştur. ABD karşısında Avrupa askeri bakımdan dayatmalara karşı duracak durumda değildir. Bu nedenle, hala büyük bir nükleer güç olan Rusya'ya yaklaşmak zorundadır. Ama tam bu nedenle de, Türkiye, Rusya ile olan rekabeti nedeniyle ABD'ye kayar. Dolayısıyla, **Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne almak**, tıpkı İngiltere gibi, **ABD'nin bir ajanını Avrupa Birliği'ne sokmak demektir**. Bu nedenle de Türkiye'nin Avrupa'ya girmesi söz konusu değildir.

O halde, Türkiye'nin bu günkü durumda tutulması için, onun güçsüz, ne ölür ne olur durumda devam etmesi gerekir. Böyle devam ederse de, Türkiye karşısında demokrasi hamisi rolünü oynayıp, liberalleri kendi dümen suyunda tutarak, Türkiye'de ağırlığını ve tam da bu yol aracılığıyla Genel Kurmay ile gizli suç ortaklığını sürdürebilsin. Genel Kurmay ise, kendi egemenliğini sağlayan anti-demokratik, keyfi sistemi ancak, milliyetçilik ve sosyalistlerin bir kanadının yardımıyla da anti-emperyalizm bayrağıyla sürdürebilir. Böylece, aslında Genel Kurmay ve Avrupa, fiili bir çıkar ve işbirliği içindedirler. **Onlar rakip olarak birbirlerine muhtaçtırlar**.

Türkiye, köklü demokratik dönüşümler başardığı takdirde, iktisadi, siyasi ve kültürel bakımdan güçlü bir ülke olur. Ama bunların başarılması demek, ordunun bu günkü kayıtsız şartsız egemenliğine son verilmesi, bu urun sökülüp atılması demektir. Bunu ise ancak güçlü bir demokratik kitle hareketi başarabilir.

Avrupa bunu çok iyi bildiğinden, Türkiye'de güçlü bir demokratik hareketin gelişmesini hiç bir zaman istemez. Onun istediği, Avrupa'ya bel bağlamış, demokratik kitle hareketlerinden korkan liberallerdir. Zaten ancak onlar sayesinde Türkiye politikası, Demokrasi bayraklı liberaller ile Anti emperyalizm bayraklı Genel Kurmay biçiminde bölünmüş olarak tutulmaktadır.

Bu günün Türkiye'sinde tek güçlü demokratik kitle hareketi, Kürt ulusal hareketidir. Türkiye'nin demokratikleşmesi, her şeyden önce, bu hareketin başarı kazanmasıyla mümkündür. Ne var ki, o zaman Türkiye, böyle güçsüz ve sürünen bir durumda tutulamaz. O halde bu hareketin de, ne öldür ne öldür durumunda tutulması gerekir.

Kürt Ulusal hareketinin yükseldiği dönemlerde, Kürt hareketi açısından Avrupa'nın bu tutumu, kendisine bir hareket alanı sağlayan bir araç işlevi görüyordu. Ancak Kürt Ulusal hareketi, belli bir noktaya ulaştıktan sonra ve de liberallerin kontrolünde olmayan, demokratik ve plebiyen niteliğini koruduğundan, Avrupa'nın Kürt ulusal hareketine yönelik politikasının esası, plebiyen ve demokratik kanadın etkisini sınırlamak ve liberallerin (Kürt burjuvazisinin) ağırlığını arttırmak yönünde oldu. Ulusal baskıdan kurtuluşa ayrı bir devlet yoluyla ulaşma, bu günkü dünya dengelerinde hiç bir gerçekleşme şansı olmadığından ve dolayısıyla Kürt hareketinin ve dolayısıyla da Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin ne ölür ne olur durumda kalmasını sağladığından, dolayısıyla da zayıf bir Amerika müttefiği demek olduğundan, Avrupa için pek bir sorun oluşturmuyordu.

Ne var ki, Öcalan'ın Avrupa'ya çıkışıyla birlikte bu politika sınırlarına dayandı. Eğer dünyanın en büyük ve etkili ulusal hareketinin önderine sığınma sağlansa ve destek verilse, bu Türkiye'deki sertlik ve inkar politikalarının iflası anlamına gelir ve hızla bir demokrasi hareketi gelişebilirdi. Ama demokratik bir Türkiye ise baş belası olurdu ve Avrupa'nın istemediği ve korktuğu tam da buydu.

Bu durum Kürt hareketini bu günkü stratejiye zorladı. Yeni strateji, aslında demokratik hareketin veya Kürt ulusal hareketinin, Avrupa'nın stratejisinin bir aracı olmaktan çıkması demektir. Ulusal baskıdan kurtuluşa, ayrı bir devlet aracılığıyla değil, bizzat Türklerin de altında inim inim inlediği keyfi ve anti demokratik sistemin değiştirilmesi yoluyla ulaşılmak istenmektedir. Bu Avrupa için bir kabustur.

Türkiye iki şekildi demokratikleşebilirdi. Birincisi, gerilla savaşının başarısı ve Kürdistan'ın ayrılması. Bu, Türkiye'nin hızla demokratikleşmesi ve çok güçlü ve etkili bir ülke haline gelmesine yol açardı. Bu engellenerek, Türkiye sınırda tutulabiliyordu. İşte bu noktada Kürt hareketi, kelimenin tam anlamıyla, dünyaya hala eski paradigmalara bakan sosyalistlerce ne de liberallerce anlaşılamayan bir stratejik dönüşüm yaptı: Türkiye'nin demokratikleşmesi aracılığıyla Kürtlerin üzerindeki ulusal baskıya son vermek. Eski stratejide sonuç olarak ortaya çıkan, bu stratejide koşul haline gelmekteydi.

Bu stratejinin anlamını ve kendi çıkarları açısından tehlikesini ilk gören Avrupa oldu. O andan itibaren Avrupa bu yeni stratejinin düşmanı kesildi. Çünkü bu strateji onun genel kurmay ile fiili işbirliğini de zeytinyağı gibi açığa çıkarıyordu. İkisi de, Kürt hareketinin birbiri peşi sıra yaptığı barış önerileri ve girişimleri karşısında, aynı vurdum duymazlıkla ve sertlikle cevap veriyorlardı. Türk Genel Kurmay başkanı ve Alman içişleri bakanı aynı dili konuşuyorlardı. Her barış teşebbüsüne yeni yasak ve baskılarla cevap.

Tekrar başa dönersek, soyut bir varsayım olarak, Türkiye Avrupa'ya girse, elbette Türkiye'deki emekçilerin ve diğer ezilenlerin yaşam seviyesinde, kültürel, sosyal ve politik haklarında bir iyileşme anlamına gelir. Ama somutta, Avrupa Türkiye'nin katılımına dolayısıyla demokratikleşmesine karşı olduğundan giremez. Ama, Kürt hareketinin stratejisi başarı kazanır ve Türk ezilenlerini yanına çekebilirse, Türkiye demokratikleşir ve demokratik bir Türkiye, çok güçlü ve etkili bir ülke olacağından, böyle bir ülkeyi Avrupa'ya almak iyice çılgınlık olacağından yine giremez.

Türk sosyalistleri, soyut varsayım düzeyinde, tarihçe aşılmış bir paradigmaya dayanıyorlardı; somut düzeyde ise, sanki Avrupa Türkiye'nin katılmasını istiyormuş, varsayımına dayandıkları için, iyice havada kalıyorlar. Bir kısmı, Avrupa Türkiye'yi alırsa demokratikleşme olacağını, diğer bir kısmı ise, Avrupa Türkiye'yi alırsa bağımsızlığın yiteceğini söylüyor. Böylece soyut düzeyde, örneğin Avrupa'ya girişin emekçilere bir iyileşme ve demokratikleşme getirmeyeceğini söyleyen anti kapitalist söylemler, somut düzeyde, Genel Kurmay politikalarının genel kurmay politikalarının basit araçlarına dönüşüyorlar. Soyut düzeyde, Avrupa'ya girişin emekçilere iyileşme ve demokrasi getireceğini söyleyenler, somut düzeyde, Avrupa'nın ve Liberal burjuvazinin basit uzantıları olarak kalıyorlar.

Bu açmaz içinde, Kürt ulusal hareketi veya demokratik hareket, soyut düzeyde Avrupa'ya girişin bir iyileşme sağlayacağı varsayımından, somut düzeyde ise aslında Avrupa'nın Türkiye'nin demokratikleşmesine karşı olduğu gerçeğinden hareket ettiğinden, her düzeyde doğru bir politikanın olmazsa olmaz koşulu olan gerçek durumdan yola çıkıyor. Bu da onun giderek biricik alternatif haline dönüşümünün yolunu açıyor.

Bu durumda bir sosyalist politika ise tıpkı, Kürt hareketi gibi, soyut düzeyde Avrupa'ya girişin iyileşme sağlayacağını söyler, ama tam bu nedenle Avrupalılığı yok etme çağrısı yapar; yine Kürt hareketi gibi, somut düzeyde, Avrupa'nın demokratik bir Türkiye'ye karşı olduğundan, demokratik bir Türkiye'nin çok güçlü ve etkili bir ülke olacağından hareket eder ve yine bu nedenle güçlü bir Türkiye'yi yok etme çağrısı yapar. Tıpkı Avrupalılık gibi güçlü bir ülkenin yurttaşlığı da sosyalistlerin hedefi olamaz.

Elbet bu demokratik mücadeleleri destekler ama kendi bayrağını da korur ve gerçek durumdan yola çıkar. Böyle bir sosyalist politikanın kısa vadede hiç bir başarı şansı olmayabilir, ama bu Genel Kurmayın ya da Liberallerin yedeği olmayan, demokratik hareketi, Kürt ulusal hareketini destekleyen tavrıyla Türkiye'deki mücadelelerde çapıyla ölçülemeyecek bir ağırlık oluşturabilir ve sonrası için bir gelenek ve hareket noktası sağlar. Bunlar ise uzun vadede bir başarının olmazsa olmaz koşuludurlar.

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

01 Nisan 2001 Pazar

Sorulara Cevaplar

Soru 1-Anayasa değişikliği ve uyum yasalarının devletin demokratikleşmesine ve demokrasinin gelişmesine katkısı ne olabilir?

Cevap 1 – Söz konusu Anayasa ve Yasa değişikliklerinin ciddi bir değişiklik olduğu kanısında değilim ve olsa bile bu günkü güç ilişkileri içinde bir katkısı olacağını sanmıyorum.

Birincisi, bir değişiklik yapılmıyor. Yapılan eski sistemin daha da sıkılaştırılması ve bunun Avrupa Birliği kriterlerinin labirentlerinde dolaşarak kimsenin itiraz edemeyeceği biçimlerde yapılmasıdır. Türkiye’deki her anti demokratik yasanın bir benzeri bir Avrupa ülkesinde bulunabilir. Oralarda bunlar başka demokratik haklarla dengelenmişken, Türkiye’de bütün Avrupa ülkelerinin en anti demokratik yasaları bulunmakta bunlarla eşitlenmektedir, itirazlara karşılık “bakın ama sizde de var” diyebilmek için. Bu kimi yumuşakçaların tüm zehirleri toplaması ve onlarda zehirli maddelerin olağanüstü yüksek bir konsantrasyonuna ulaşması gibidir. Türkiye, bütün Avrupa ülkelerindeki yasaların en anti demokratiklerini alarak, çok yüksek bir anti demokratik yasalar konsantrasyonuna ulaşıyor. Uyum yasaları denen şey budur özünde.

İkincisi, kazaen bu yasalardan bazıları Avrupa’daki demokrasinin kazanımı sayılacak yasalara benziyorsa, Türkiye’de bu yasalar tamamen zıt anlamlarda kabul ediliyor. En son 312 ve 159 tartışmalarında görüldüğü gibi, aslında azınlıkları korumaya yönelik olarak Avrupa ülkelerinde benzerleri bulunan bu yasalar, Türkiye’de azınlıkları ve ezilen ulusu, fikri baskı altına almaya yönelik olarak kabul ediliyor.

Üçüncüsü, var sayalım ki, son derece demokratik biçimli yasaları kabul ettiler. Bunların fiilen uygulanmayacağı ortadadır. Şarktır burası. Şarkın en sıradan jandarma karakolunun en sıradan jandarması veya en sıradan polis karakolunun en sıradan polisinin insanların kaderini etkileme gücü Batı’nın krallarından daha yüksektir. Bütün doğu anayasalarında işkence yasaktır ama hepsinde işkence vardır. Bu baskıcı bürokratik devlet cihazı tasfiye edilmeden hiç bir fiili değişiklik olmaz. Dünyanın en demokrat yasalarını da getirseniz bin değişiklik olmaz. İşte 27 Mayıs Anayasası. Nispeten demokratik bir anayasaydı. O zamanlar biz saf TİP’liler, cebimizde bu anayasayı taşır ve polis bizi tutukladığında, bu küçük kitapçığı cebimizden çıkarır “Anayasaya göre işkence yasaktır” falan deyince, bir de bunu dediğimiz için ek olarak işkence görürdük.

Şimdi birileri, bu yasa değişiklikleri demokratik karakterde olsa bile, bunları ciddiye alıp, Artık Avrupa ülkelerine uyum yasaları çerçevesinde bana dayak atamazsınız falan derse, bir de bunun için ekstradan işkence göreceklerini garanti edebilirim.

O halde sorun, geniş ezilen kitlelerin örgütlenmesi; tüm toplumu boğan, onun kanını emen bu devlet cihazının parçalanmasıdır. O zaman, İngiltere’de kralların bulunması gibi en anti demokratik yasa kalıntıları bile, uygulanmaz ya da başka bir içerikle yorumlanıp, insan haklarını geliştirmenin aracı olabilirler.

Soru 2 - Avrupa'da bir yanıla demokratik değerler var, bir yanıla da Emperyalist Avrupa'dır. Türkiye'deki tartışmada bir taraf neredeyse Emperyalist yanını

unuturcasına AB'ye girilmesini savunuyor diğer taraf ise emperyalist olgusundan dolayı neredeyse demokratikleşmeye karşı çıkıyor. Siz bu duruma nasıl bakıyorsunuz?

Cevap 2 – Bu tartışmada tartışılan Avrupa değil aslında, nasıl bir Türkiye istenildiği. Türkiye'ye ilişkin farklı projeler ve çıkarlar, kendilerini Avrupa dolayımıyla ifade ediyor. Şimdi ezilen insanların büyük çoğunluğu, yılgın, korkmuş, örgütsüz. İster ezilen sınıflardan emekçiler olsunlar; ister Kürt veya Alevi olsunlar. Devletin terörü altında dağılmış ve yılmış durumdalar. Bu onların gerek politik gerek ekonomik bütün savunma mekanizmalarını da parçalamış bulunuyor. Yoksulluk ve baskılardan bunalmış durumdalar ama aynı zamanda buna karşı direnecek örgütlülükleri, güçleri ve cesaretleri yok. Karşılarında tüm topluma egemen bir devlet partisi var, çekirdeğinde Genel Kurmay'ın bulunduğu. Bu devlet partisi de Atatürkçü olduğunu söylemiyor mu? Ek Atatürk da hep batılı, Avrupalı gibi olmayı bir hedef olarak koymadı mı? Daha sonra Avrupa birliği bu bağlamda Türkiye'nin devlet politikası olarak benimsenmedi mi? Bunlar veri olduğuna göre, Türkiye'nin bunalmış ezilenleri, bütün güçsüzlerin tipik taktiğine baş vuruyor, karşı tarafı kendi oyununa getirmeye çalışıyor. Diyor ki, “bak sen Avrupa Batılılaşmak diyordun, hadi bakalım. Kendi içinde tutarlıysan, Avrupa'ya girmek için gerekenleri yap.”

Böylece kendi yapamadığına, gücünün yetmediğine Avrupa'nın ardına sığınarak ulaşmaya çalışıyor, aynı zamanda karşı tarafın samimiyetsizliğini gösterme olanağı bulduğunu, böylece onu köşeye sıkıştırmış olacağını düşünüyor. Burada çok ilkel bir politika anlayışı da var tabii, argümanların gücüne inanmak ve bunu aşırı abartmak. Argümanların gücünün toplumsal güçlerin yerini aldığını ve alabileceğini sanmak gibi.

Ama bu yaklaşım bizzat, bu argümanların ardına sığınanları güçsüzleştiriyor. Bunun farkında değiller. Açıkta bu devlet partisine karşı duracak ve açıkta bir radikal demokrasi isteyecek yerde, bunu Avrupa'nın ardına gizlenerek talep etme, sanılanın aksine ezilenlerin demokrasi ve sosyal adalet istemlerini zayıflattığı gibi karşı tarafa da güç veriyor.

Peki tüm topluma egemen Devlet aptal mı? Pabuç bırakır mı o böyle kurnazlıklara? O Sümerlerden, Bizans'tan beri gelen binlerce yıllık devlet geleneğinin cisimleşmesidir. Böyle nicelerini görmüş ve beş bin yıldır evvel Allah hepsinin de hakkından gelmiştir. “Atatürk mü dediniz, bizi onunla tuzağa düşüreceğinizi mi sandınız? Bunu sen istedin George Dandin!”

Atatürk'te sadece Batılılaşma yok. 1920'lerde durumun çok kötü olduğu dönemlerde söylenmiş Batı'ya karşı sözler de var. O dönemin atmosferini, Ekim Devrimi; Doğu Halkları Kurultayı döneminin atmosferini İstiklal Marşı'nın satırlarına sinmiş bu atmosferi orada görebilirsiniz. Ve bu güya şimdi kendisine karşı savaşılan devletçilik o zaman da, yine bu gün yaptığını yapmak için hızlı anti emperyalist ve doğucu görünmekte hiç bir beis görmüyordu. Onun için önemli olan, devlete dokundurmak ve onun bekasıdır. İster doğu ister batı olmuş fark etmez. Gereğinde komünist bile olur. O meşhur Tandoğan'a ithaf edilen laf, “bu memlekete komünizm lazımsa onu da biz getiririz” lafı bunu iyi açıklar. Demokrasi gelecekte onu da bunlar getirir. Tabii onun nasıl bir demokrasi olacağı tahmin edilebilir. Demokrasi bütün dünyada devlete karşıdır Türkiye'de devlet için oluverir. İşte o dönemde, yine gemisini yürütmek için, Londra Konferansı'nda İngilizler'den yeşil ışık almak için doğuyla ve Sovyetlerle yapılmış flörtlerin; Atatürk'ün bile Komünist partisi kurduğu dönemlerin laflarını

alıp, bu sefer anti emperyalizm ve doğu, ezilen halklar adına birbiri peşi sıra sıralayıp, demokrasi isteyenleri kendi oyunlarına getirmektedir devlet partisi.

“Avrupa mı demiştiniz? Ama o bir emperyalist değil mi? Emperyalizm hep bizim parçalanmamızı istedi. Demek Avrupa diyen, demokrasi diyen emperyalizmin ajanıdır veya onun bilinçsiz bir iş birlikçisidir.”

Böylece doğrudan demokrasi istemeyen, bunun için doğrudan genel kurmaya yönelmeyen kölelerin diliyle konuşan muhalefet, tam da köle ruhluların hak ettiği aşağılamaya uğramakla kalmamakta, aynı zamanda kendi Avrupa silahı bu sefer kendisine karşı dönmektedir.

İşin ilginç, bu gün bu Asyalılık, anti-emperyalizm argümanlarına baş vuran Genel Kurmay, altmışlı yıllarda, tıpkı bu gün Avrupacıların yaptıklarını yapan soldan almaktadır bu cephaneliği ve bu politikanın gönüllülerini.

Altmışlı yıllarda, şimdi tıpkı demokrasi özlemlerinin Avrupa’nın ardına gizlenip, onun dolayımıyla kendilerini ifade etmeleri ve karşı tarafı sıkıştırmaya kalkmaları gibi, solcular ve sosyalistler bu sefer Atatürk’ün adının ardına sığınarak, aynı şeyi yapıyorlardı. Yani o zaman da egemenlere şöyle diyorlardı bu günün Avrupa bayrağıyla demokratikleşme isteyenlerin mantığıyla: “Atatürk mü dediniz? Ama Atatürk Anti-Emperyalist’ti , mazlum ulusların sözcüsüydü.”

Aynı Genel Kurmay da o zamanlar, bunlara karşı bu sefer “o sadece ezilen ulusların sözcüsü değildir, aynı zamanda Batılılaşmacıdır” diyordu. Tarihin diyalektiği, şimdi Genel Kurmay, dün karşı çıktıklarının argümanlarına sahip çıkar oldu.

Şimdi, hala o yerinde duran taşlaşmış sol birden bire başına devlet kuşu konmuşa döndü. Gerçekten de başlarına tam anlamıyla devlet kuşu kondu. Genel Kurmay böylece bu gün yukarıda açıklanan demokratikleşmeye karşı konumunu Avrupalılığa karşı biçimde koymak için gerekli bütün argümanları altmışlı yılların bu solunda buluyor. Genel Kurmay kim ne olursa olsun, kendi gemisini yürütmek için her türlü güçle iş birliği yapar, en küçük bir gücü bile ihmal etmez ve ondan yararlanır. Şimdi de öyle yapıyor. O altmışlı yılların, Kemalizm’den argümanlar getirerek, Türkiye’nin tarafsız bir politika izlemesini isteyen solcuları ise, şimdi bizzat Genel kurmayın bu argümanlarla piyasaya çıkmasını ve kendilerine yaklaşmasını, Türk Ordusundaki Anti Emperyalist güçlerin bir canlanması, zinde güçlerin bir inisiyatif geliştirmesi olarak anlayıp vicdanını rahatlatıyor ve tam bir gönül huzuruyla Genel Kurmayın demokratikleşmeye karşı saldırısının ideolojik koç başı görevini üstleniyor.

Böylece Avrupa veya Batı Emperyalizmi söylemi, demokratikleşmeye karşı güçlerin ve projelerin argümanı; Avrupa Demokrasisi veya Batı Demokrasisi söylemi de, demokratikleşme isteyen kesimlerin bayrakları haline geliyor.

Demokratik muhalefet öncelikle kendini böyle dolaylı Avrupa bayraklarının ardına gizlenmeden, lafi dolaştırmadan; bu günkü devlet cihazını baştan aşağı yıkıp yerine, iktidarın gerçekten halkın tam bir özgürlük ortamında seçilmiş temsilcilerinin elinde bulunduğu, baskıcı, pahalı, bürokratik ve militer olmayan bir devlet cihazı parolasıyla ortaya çıkmayı öğrenmelidir. Böyle kölelerin diliyle, Avrupa parolaları ardına sığınıp demokratikleşmeyi savunduğu takdirde, kölelerin uğradığı aşağılayıcı muameleye uğramaya devam edecektir. Ama niye böyle radikal bir demokrasi muhalefeti olarak açıkça Genel kurmaya cepheden saldırarak çıkamıyor? Bunun bir nedeni ezilenlerin bu kendine güvensizliği, dağınıklığı ve

yılgınlığı. Bir diğer nedeni, aslında bu ezilen halkın direnişi ve doğrudan demokrasi mücadelesi yürütmesi için öncü rolü görebilecek solun, fiilen Genel kurmayın bir avadanlığı haline dönüşmesi. Ama bir neden daha var. Türk burjuvazisinin konumu.

Türk burjuvazisi, politik iktidardan dışlanmış durumda. Bu iktidarı almak için yoksul emekçi kitlelere, demokratik muhalefete dayanıp, onları harekete geçirebilir. Ama bu çok risklidir. Bu devlet cihazı parçalanırsa, bu halkın radikal demokrasi özlemlerinin nereye kadar gideceği belli olmaz. Bu nedenle, burjuvazi de bu güçlü devleti sarsmadan, onu ikna ederek adım adım politik iktidarı almak istiyor. Ya da en azından, şöyle altmışlardaki gibi, Ordunun gene geriye çekilmesini. Bunun için Avrupa argümanı esas olarak burjuvazinin argümanıdır. Avrupa parolası böyle bir politika için en ideal aracı sunuyor.

Bu aynı zamanda bize şunu gösterir Bütün ezilen muhalefeti de Avrupa argümanının peşinde olduğuna göre, muhalefet burjuvazinin kontrolündedir. Onun ideolojik hakimiyeti altındadır. Ama Burjuvaziden bağımsızlaşmadan da demokratik bir hareket geliştirilemez, dolayısıyla Avrupa parolası ardında ifade edilen demokratikleşme ve sosyal adalete ulaşılamaz. Böyle bir işlevi görecektir sol ise yok ve karşı cephenin avadanlığı olmuş durumda. Bütün çıkmaz da bu noktada toplanıyor. Sol bu gün demokratikleşmenin önündeki en büyük engel olarak çıkmaktadır. Ya genel kurmayın bir avadanlığı ya da burjuvazinin peşine takılmış kişiliksizliğiyle. Bu iki solla savaş içinde yaratılacak bir sol burjuvaziden bağımsızlaşmış, öyle Avrupa gibi bayrakların ardına gizlenmeden, doğrudan cepheden bir ideolojik saldırıyı başlatabilir.

Tabii böyle bir sol dünyayı başka bir gözlük altında görmek zorundadır. Böyle bir sol, örneğin, ulusların kaderlerini tayin hakkı gibi bir parolanın, bu gün yeryüzünde ırkçı bir sistemin aracı olduğunu görmelidir.

Bunu şöyle açıklayabilirim, dünyanın hala bir çok ülkesinde de olduğu gibi, bu parola ezilen ulusların bağımsızlığının bayrağı olmuştur. Ama bu gün dünyanın aldığı durumda, bu hak zenginlerin yoksulları ayrı devletlerin yurttaşları olarak, yoksullar hapishanesinde tutmasının aracıdır artık. Dünyanın milyarlarca yoksulu, ayaklarıyla oy vererek, bazen ülkeler halinde, bazen bireysel olarak zengin ve demokratik ülkelerin vatandaşlarıyla aynı haklara sahip olmak istiyorlar. Buna ulaşmanın en kısa yolu, onlara bir şekilde kapağı atmak veya ülke olarak o birliğe katılmak. O zaman. İspanya, Portekiz, Yunanistan benzeri ülkelerde görüldüğü gibi hem Avrupa işçi sınıfının edindiği hak standartlarına ulaşılabilir hem de buna bağlı olarak daha refah içinde yaşanabilir. Milyarlarca insan böyle düşünüyor. Türkiye’de de böyle. Ama Avrupa bunları almıyor. Yani zengin değilsen oraya gitme şansın yok. Bu hapishanede yaşamak zorundasın.

Yani şu Avrupa tartışmaları, Avrupa’nın Türkiye’yi alacağı gibi bir varsayıma dayanıyor bir de. Baştan yanlış olan bu. Avrupa Türkiye’yi almaz, alamaz. Tıpkı Rusya’yı alamayacağı gibi. Onlarla ikili özel ilişkiler geliştirebilir ama almaz. Kapısında ne olur ne ölür durumda tutmaktadır çıkarı.

Sonra bunun bir de bencil yanı var. Yani biz girelim ve kendimizi kurtaralım.

Şimdi sosyalist bir politika, burjuvaziden bağımsız bir politika, har şeyden önce Avrupa’ya girip girmeme değil, Avrupalılığı yok etme programından hareket etmek zorundadır. Yani

yeryüzünden zengin ulusların imtiyazlarına son vermek. Bu apartheid düzenine son vermek. Bu program olmazsa olmaz programdır.

Bu program için mücadelede, biz ezilenlere şunu demeliyiz. Evet, sizin daha refah ve özgürlük içinde yaşama hedefinizi Avrupa parolasıyla ifade ettiğinizi anlıyoruz. Ve Avrupa'ya girseniz, aslında refah ve özgürlükte belli bir yükseliş de yaşarsınız. Bunda haksız da değilsiniz. Ama birincisi bu bencil bir hedeftir, yani sizler yeryüzünden imtiyazlılığı yok etmek istemiyorsunuz, imtiyazlılar arasına katılmak istiyorsunuz. Diğer o imtiyazlıların sizi içine alacağını nereden çıkarıyorsunuz? Aksine sizin demokratikleşme özlemlerinizin önündeki en büyük engeldir onlar. Demokratikleştiğiniz takdirde gücünüz ve refahınız artar, bu ise bir rakibin gücü ve refahının artmasıdır Avrupa bakımından. Bu bakımdan, Avrupa ile Genel Kurmay, nesnel bir çıkar ortaklığı içindedir; demokratikleşmenin önündeki en büyük engel niteliğiyle asıl Avrupa'nın İşbirlikçisi Genel Kurmaydır. Ve Avrupa Politikalarının en büyük düşmanı görünen Genel Kurmayın en büyük destekçisi de Avrupa. Bu sosyolojik bir çıkar ortaklığıdır. Günlük politikanın akışında karşı karşıya görünmek de bunun bir tamamlayıcı unsurudur.

Tıpkı daha fazla ücret isteyen bir işçi karşısındaki gibi olmalıdır Avrupa özlemleri karşısındaki tavır. Bir yandan onu desteklemek, ama diğer yandan bunun hiç bir şeye çözüm olmadığını anlatmak. Ama şöyle bir argümanla değil. Avrupa'ya girersen daha fazla hakkın olmaz, maddi bakımdan daha iyi yaşayamazsın diye değil. Bu doğru değil. Aksine, Avrupa'ya girersen, eğer mümkün olsaydı, maddi durumun da özgürlüklerin de yükselir. Ama sadece seninkiler, sadece sen paçanı kurtarmış olursun. Bu doğru mu? Sol maalesef bunu demiyor, soyut bir Avrupa emperyalizminden söz ediyor. Bu konuda her zaman olduğu gibi, sıradan insanların çok daha güçlü ve kendini kandırmayan bir sağ duyusu var. Onlar, Avrupa'ya girmenin veya oraya kapağı atmanın kendi durumlarında bir düzleşmeye yol açabileceği varsayımından hareket ederken yanılmıyorlar. Onların yanılırları. Avrupa'nın onları almak istediği varsayımına dayanmalarında.

Yani demokratikleşmeyi esas olarak bayrağa yazmak gerekiyor ve bunun için en güvenilir güçlerle bile gereğinde ittifak yapmaktan çekinmemek. Karşımızdaki beş bin yıllık tecrübeli devlettir ve çok güçlüdür. Ona karşı, tıpkı onun gibi davranıp, karıncayı bile ciddiye alıp onun gücünü değerlendirmek gerekir. Ama aynı zamanda bunun sınırlılığını söylemek ve yeryüzünden imtiyazlılığı yok edecek, bu apartheid sistemine son verecek programı savunmak.

Tabii bunun için, solun bir ülkenin veya bölgenin dar perspektifinin dışına çıkması, dünya çapında düşünmesi gerekir. Türkiye'nin milliyetçi ve taşralı solculuğundan bunu beklemek ölü gözünden yaş ummak oluyor. Gene aynı çıkmazla karşılaşyoruz. Enternasyonalist ve devrimci teorik geleneklerin önemi ve yokluğunun yarattığı kısırlıklar daha iyi ortaya çıkıyor. Şöyle özetlenebilir: Avrupa'ya girme ya da karşı olma değil, Avrupalılığı yok etme. Yani ulusal olanla politik olanın çakışmasını temel alan ulusçu ilkeyi reddetme. Nasıl tanımlanırsa tanımlansın bir ulustan olmayı kişinin bir vicdan ve seçim sorunu olarak ele alma. Tüm insanlığa kendi ulusal devletlerini yıkma çağrısı. Böyle bir sol parti, büyük zincirleme reaksiyonlara yol açar ve ideolojik politik inisiyatifi ele alır.

Halk, demokratikleşme hedefine ulaşıldığında bu solu seçmeyecek ve muhtemelen kendini kurtarmak çizgisinde kalmak isteyecektir. Ama önemli olan bunun söylenmesidir. Uzun vadeli, gelenek bırakmayı ve bunun için de bir süre sonra kitlelerin kendini kurtarmakla yetinip, Avrupalılığı yok etmeye falan kalkışmayacağı ve sizi terk edeceğini bile bile demokratik hareketin öncülüğünü üstlenmeyi bilen bir sol gerekiyor. Belki buradaki tohum ve duyuru dünyanın başka bir yerinde tekrar çiçek açabilir.

Soru 3- Sizce Türkiye'nin geleceği nasıl görünüyor? olumlu yada olumsuz dinamikleriyle... Türkiye'nin geleceğinin olumlu olması açısından sivil hareketlerin özellikle de 78'in payı ne olabilir? Bugünkü olumsuz koşullarda 78'in tasfiye edilmesinin sonucu ne olmuştur?

Cevap 3- Türkiye'nin geleceği hakkında bir şey söylemek zor. Bizlerin en küçük bir davranışı bile bu geleceği bizzat etkiler.

Ama genel olarak şunu söyleyebiliriz. Kürt Hareketine dikkat. Çok büyük işler yapıyorlar. Önce Demokratik Cumhuriyet projesini geliştirdiler. Şimdi Orta Doğu çapında bir Demokratik Cumhuriyetler Federasyonu öneriyorlar. Bu büyük bir vizyon. Taşıyıcısı var: Dinamik Kürt Ulusal Hareketi. Tarihsel temelleri var. Binlerce yıllık uygarlıkların, imparatorlukların mirası. Gerekliği var. Bölgenin bir uluslar salhanesi olmaktan çıkması; çıkmaz sokak gibi hudutların açılması; bölge çapında bir refah yükselişi ve Emperyalistlerin dayatmalarına direnebilmek için bir araya gelme zorunluluğu.

Türkiye'nin geleceği Kürt hareketinin kaderine bağlı. Bu hareketin başarısı, Türkiye'yi demokratikleştirir. Ama bu hareketin başarıya ulaşması için de Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin başarıya ulaşması gerekir. Yani Türkiye'nin demokratikleşmesi ile Kürt hareketinin başarısı kaderlerini birbirine bağlamış durumda. Biri olmadan diğeri olamaz. Biri olunca otomatikman diğeri de olur. Burada eksik olan Türkiye ayağı. Bu ayak da yukarıda söylenen nedenlerle topallıyor. Bu ayak işlev görmeye başladığı an değişimi hiç bir güç durduramaz.

Türkiye'de eksik olan, yüzlerce, her alanda 78'liler vakfı gibi örgütler ve girişimler. Hiç bir keskin laf etmeden ama var olan sistemin temellerine yönelen, çok geniş güçleri bir araya getiren girişimler. Bu bakımdan 78'liler vakfı, 68'lilerin tam tersi ve güzel, yayılması gereken bir örnek. (Keşke adı biraz başka olsaydı, herkes onu 68'lilere öykünme sanıyor ve daha baştan bir ön yargı oluşuyor.)

Ama bu sorunda esas halka, böyle girişimleri bir mecraya akıtacak, yukarıda söylenen türden radikal bir demokrasi cephesinin yaratılması. Bunun için de, sosyalist bir odağın yaratılması. Bu olmayınca, 78'liler vakfı ve benzerlerinin çok değerli çabaları, çölde yok olup giden nehirlerle benzerler. Bir süre sonra sınırlarına ulaşırlar ve bizzat kendileri bu görevin nice önemli olduğunu görürler. Bu anlamda, görevin doğru kavranılması, sınırların görülmesi için de büyük bir anlamları var.

15 Şubat 2002 Cuma

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

Avrupa Birliği mi? Demokratik Cumhuriyet mi?

General Kılıç'ın konuşması üzerine tekrar alevlenen Avrupa Birliği tartışmaları Türkiye'deki demokratik muhalefetin hali pür melalini göstermesi bakımından çok ilginç bir örnek oluşturuyor.

Avrupa Birliği üzerine yürütölen tartışma aslında demokratik nitelikte reformların yapılip yapılmaması tartışmasıdır. Burjuvazinin egemenliği altındaki toplumsal muhalefet demokratik özelemlerini Avrupa Birliği siperinin ardına gizlenerek dile getirmektedir. Aklınca böyle davranarak, başta devlet partisi olmak üzere demokratikleşme özelemlerine karşı duranları, köşeye sıkıştırabileceklerini düşünmektedirler. *“Bunlar Atatürk ideallerine bağlı olarak Batılılaşmacı olduklarını söylemiyorlar mı? O halde gerçek Atatürkçü iseniz, Avrupa Birliği'ne hayır dememeniz gerekir. Avrupa Birliği'ne girecekseniz de, onun kriterlerine uymanız, yani belli demokratik reformları yapmanız gerekir.”* Böylece Demokrasi karşıtlarını köşeye sıkıştırabileceklerini; onların ellerindeki argümanları alabileceklerini düşünüyorlar.

İlk bakışta çok akıllıca görölebilecek bu köle ruhlu politika aslında karşı tarafa güç vermektedir. Türkiye'nin gerçek egemeni Devlet partisi ya da Türk Ordusu böyle kurnazlıklara pabuç bırakır mı? O ki binlerce yıllık, Sümer'den beri gelen Bizans-Osmanlı devlet geleneğinin mirasçısıdır. Gereğinde Komünist de olur, Faşist de. Önemli olan iplerin elinde bulunmasıdır. Kendisinden gayrı, kendi kontrolü dışında toplumda hiç bir örgüt ve gücün bulunmaması onun var oluş koşuludur. Bu, Avrupa Birliği hedefinin ardında gizlenen demokratik muhalefeti vatan haini göstermek işten bile değildir. O Atatürk dememiş midir Kuvayı Milliye'nin zor günlerinde batılı Emperyalistlere karşı sözleri. Bu sefer, torbadan, doğululuk, batı emperyalizmine karşı argümanlar çıkarılır. Hem böylece bir taştan iki kuş vurulmuş olur, bir zamanların altmış sekizlileri veya anti emperyalistleri de yedeğe alınıp koç başı olarak kullanılabilir.

Yalçın Küçük'ün Sabetaycılıkla ilgili Komplo teorilerine veya Fogg'un yazışmalarına kadar her şey bu stratejiye hizmet eden basit muharebeler olurlar. Bunlarla karşı taraf yıpratılır ve batılıların işbirlikçisi olarak tecrit edilebilir. Böylece ideolojik ve politik inisiyatif ele geçirilip karşı taraf köşeye sıkıştırılabilir. Olan tam da budur. Karşı taraf köşeye sıkıştıkça da, bu sefer iyice yaltaklanarak, “bizi düşünmüyorsan bari kendini düşün, onun için birazcık bari demokratik gelişmelere izin ver” noktasına çekilir. Ama bunu söylediğinde ikna edici olabilmek için de, dün Avrupa'nın arkasına sığınarak demokratikleşme isteyenler bu sefer, Genel kurmayın arkasına sığınıp *“Avrupa da bizim hassasiyetlerimizi görmüyor. Ey Avrupa PKK'yı niye terör örgütü ilan etmiyorsun? Bu kadarı da olmaz ki”* diyorlar ki, kendilerinin de milliyetçi olduklarını kanıtlayıp Genel Kurmaydan birazcık demokratikleşme dilenebilsinler. Böylece, Genel Kurmay tarafından hem stratejik olarak tecrit ediliyorlar, hem de taktik bir manevranın basit müttefikleri haline dönüşüyorlar. Demokratikleşme isteyenlerin vardığı nokta, demokratikleşmenin biricik gücü olan Kürt Ulusal Hareketinin temsilcisi PKK'nın “Terörist Örgüt” olduğunu Avrupa'nın kabullenmesini istemek, böylece demokrasi cephesinin darbe almasına ve zayıflamasına hizmet etmek oluyor. Ve Türkiye'deki Demokratik Muhalefetin bu intihar çizgisinin adı da politika yapmak oluyor. Her halde Genel Kurmay'da bu operasyonları düzenleyen kurmay subaylar bu bayların haline bakıp katıla katıla

gölüyorlar, bu çapsızlık karşısında “size bu az bile” diyorlardır. İyi bir politika düşmanının bile saygısını kazanmayı bilir. Bunlar bunu bile hak etmiyorlar.

Demokrasi Özlemleri hiç bir şekilde Avrupa Birliği’nin ardına sığınmamalıdır. O açıkça hedefinin Demokratik Cumhuriyet olduğunu, gerçek iktidarın tam bir örgütlenme ve fikir özgürlüğü ortamında halkın seçilmiş temsilcilerinde olmasını savunmalıdır. Kıyameti, General Kılıç’ın, söylediklerinde değil, bunları söyleyebilmesi ve bu söylenenlerin böyle ağırlığı olması noktasında koparmalıdır. Kılıç’ın derhal istifa etmesi ve emekliye sevk edilmesini istemelidir. Bunu yapabildiği an politik olarak Avrupa Birliği’ne girip girmemesi önemli değildir ama sosyolojik olarak Avrupalı olunma yolunda gerçek bir adım atılmış olur. Eğer Avrupalılığı bir siyasi ya da coğrafi kategori olarak değil, sosyolojik bir kategori olarak alırsanız; ABD de, Avustralya da, Yeni Zelanda da Avrupalıdır. Türkiye’nin bu anlamda Avrupalı olmaya ihtiyacı var. Ama Avrupa Birliği, bu anlamda bir Avrupalı Türkiye’yi, iktidarı elinde tutan Devlet partisi ve Ordu gibi istemez. Ve İnce Ayar yapabileceğini söyleyerek, tek demokratikleştirici güç, Kürt Ulusal Hareketini, yani PKK’yı “Terörist Örgüt” kabul edeceği sinyalleri yollar.

Avrupa’nın Türkiye’de Genel kurmay egemenliğine, Genel Kurmay’ın da Avrupa’ya ihtiyacı var, ikisi de demokratikleşme karşısı bu güçlerin ardına sığınarak demokratikleşme politikası uygulamak intihardan başka bir sonuç vermez. Gerçek Demokrasi güçleri, sivri oklarını bu intihar politikalarına yöneltmeden, demokrasi güçlerinin bir güçlenmesi ve inisiyatif kazanması beklenemez.

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

13 Mart 2002 Çarşamba

Avrupa’da Sağın Yükselişi ve Sol

Son yıllarda Avrupa ülkelerinde artarda “sağ populist” olarak adlandırılan ırkçı partilerin yükselişi görülüyor. Fransa’da Le Pen, İtalya’da Bossi, Avusturya’da Haider, Danimarka’da Kjaersgaard, Noveç’te Hagen, İsviçre’de Blocher, Hollanda’da Fortuyn bu yükselişin sembol isimleri. Bütün bu partilerin temel iki konusu var: Göçmenler ve güvenlik. Güvenlik de göçmenlere bağlı olarak alındığından aslında bir konu var: Göçmenler.

Bu partileri yükselten sorun, dünyadaki bütün solun en zayıf yanını oluşturmakta; ulusal dar görüşlülüğünü ve bu ulusal dar görüşlülük aşılmadan programsızlığın aşılamayacağını göstermektedir. Ama ne var ki sol bu partilere ve yükselişine hala eski ve aslında anlamsız argümanlarla karşı çıkıyor.

Bir kaç örnek verelim.

Bir zamanlar Avrupa’daki göçmenler, madem burada çalışıyoruz, vergi veriyoruz, o halde bizler de tüm eşit haklar istiyoruz mücadelesi yürütmekteydi. Bu mücadele kavramlara kadar

gitmekteydi. Göçmenlerin haklarına karşı olanlar, onlara “Misafir İşçi” gibi isimler vererek, haklardan mahrum durumlarını meşrulaştırmak istemekteydi. Bu Avrupa’daki göçmenler ile onların haklarına karşı çıkanlar arasında sert mücadelelerin konusuydu. Şimdi böyle bir toplulukta, göçmenlerin geldiği ülkelerden birinin sol bilinen bir partisinin temsilcisinin, “bizler Avrupa’ya ülkemizde baskı ve yoksulluk olduğu için geliyoruz, bizim buraya gelmemizi istemiyorsanız, bize demokrasi mücadelemizde yardım edin, baskıcı hükümetleri desteklemeyin. Bizler burada misafiriz. Ülkelerimiz düzelince gideceğiz” dediğini göz önüne getirin. Böyle bir tavır, Avrupa’daki göçmenlerin mücadelesini arkadan hançerler. Söylemde ne kadar, Avrupa’daki ırkçı partilere karşı olsa da onlarla aynı ulusal perspektifi paylaşmış olur. Ve bu bir fantezi değildir, Türkiye ve Kürdistan temelli politika yapan bütün solun yaklaşımı aşağı yukarı böyledir.

Bu yaklaşım aşağı yukarı aşiretlerin kendi çıkarına olan mantıklarının dünya politikası açısından en gerici politikaların birer silahına dönüşmelerine benzer. Bir aşiret reisi, aşiretinin refahı ve mutluluğu için Türkiye’de korucu veya İngiliz emperyalizminin özel birliği olabilir. O aşiretin mantığı içinde doğru olan davranış, bir ulusal çapta veya global çapta güçler mücadelesinde, birden bire bir ulusal baskının veya işçilere karşı bir sindirme hareketinin aracı olabilir. Ulusal perspektifle bu günkü dünyanın sorunlarına yaklaşım da benzer sonuçlar verir. Bu nedenle global, evrensel veya enternasyonal bir perspektif olmadan sol politika yapmak olanaksızdır. Sizin ulusal ölçekteki hedef ve çıkarlarınız bir anda dünya ölçüsünde en gerici politikaların aracı olmanız sonucunu verebilir. Ayrıca böyle bir politika ne kadar karşı çıkar görünürse görünsün aslında karşı çıktığının varsayımlarını paylaşır ve güçlendirir. Yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi.

Peki Avrupa’nın solu daha mı farklıdır? Hayır. Onlar da ulusal perspektifin mahkumlarıdır. Onlar da, tıpkı Kürt veya Türk solcusu gibi, Hollanda, Almanya, Fransa vs. işçisinin refahı ve mutluluğu açısından olaya yaklaşır ve aynı akıbete uğrar.

İrkçı partiler, Yabancı işçiler işimiz elimizden alıyor mu diyor, yabancılar suçu ve suçluları yükseltiyor mu diyor? Her yere ve şeye egemen ulusal perspektifli sol bunlara şöyle argümanlarla karşı çıkar: “hayır yabancılar olmasa daha çok işsiz olursun, zaten yabancılar sana iş pazarında rakip değil, sen o branşlarda çalışmıyorsun” veya “yerliler de yabancılar kadar suç işliyor”.

Bütün bu argümanların, tıpkı, “bizler ülkemizdeki baskı ve yoksulluk yüzünden buradayız” argümanında olduğu gibi, olgusal olarak doğru olması hiç bir şeyi değiştirmez. Bunun ardında yatan mantık önemlidir. İrkçıların mantığı kabul edilmekte ama bu mantığa ilkesel düzeyde değil, olgusal düzeyde karşı çıkmaktadır. Yani yabancıların suçu yüksekse veya yerli işçinin işini elinden alıyorsa, ırkçılara söylenecek söz yoktur. Bütün Avrupa solu da aşağı yukarı bu durumdadır.

Bütün Türk ve Kürt solu gibi bütün Avrupa solu da ulusal perspektifliliğin kölesi ve en gerici varsayımların bilinçsiz bir yayıcısıdır. İrkçılığın yükselişinin ardında solun ulusalcı perspektifinin günahları bulunmaktadır.

Örneğin bütün Avrupa solu Avrupa birliği içinde sorunu tartışmaktadır, Avrupalılığı yok etme programı veya hedefi veya böyle bir sorunu yoktur bu solun.

Ama solun bu zaafı aynı zamanda nesnel bir bölünmenin yansımasıdır. Avrupa solunun bu perspektifsizliği ve programsızlığı, aynı zamanda, ırkçı partilerin yükselişine de yol açan aynı olgunun diğer görünümüdür. Bu olgu, dünya işçi sınıfının bölünmüşlüğüdür. Dünya işçi sınıfı, zengin ve yoksul ülkelerin işçi sınıfları olarak çok ağır bir bölünmenin etkisi altındadır. Avrupa solcusu da Avrupa işçisinin imtiyazlı konumunu yansıtmaktadır son duruşmada. Ve yine tam bu bölünmüşlük ve evrensel bir programsızlık nedeniyle, yoksul ülkelerin işçileri de ulusal veya dinsel akımlara akmaktadır. Böylece bu bölünmüşlük nedeniyle ortaya çıkman ideoloji ve politikalar bizzat bu bölünmüşlüğün kavranışını olanaksızlaştırmakta ve onu pekiştirmektedir.

Sol yeniden canlanmak istiyorsa, her şeyden önce ulusalcı perspektifin tüm kalıntılarından kendini kurtarmak zorundadır. Yani bulunduğu ülkenin veya o ülkenin işçilerinin kurtuluşu veya refahı veya özgürlüğü açısından değil, ancak dünya çapında bir sınıf olabilen, dünya işçi sınıfının, soyut genel ve tarihsel çıkarı açısından soruna yaklaşmayı öğrenmelidir. Bu ise her şeyden önce burjuva uygarlığının tüm değerlerini, varsayımlarını sorgulamayı gerektirir. Yani müthiş bir radikalizm, son derece derine inen bir radikal eleştiri gerekmektedir.

Türkiye’deki demokrasi mücadelesinin de sıkıntısı, aslında ne kadar ilgisiz görünürse görünsün buradadır. Böyle bir sosyalizm olmadığı için; Avrupalılığı yok etmeye yönelik bir programı veya bir sorunu olmayan, sorunu Avrupa’ya girmek veya ona karşı çıkmak bağlamında tartışan bir sol olduğu için, yani sosyalizm yeterince radikal ve devrimci olmadığı için, yani karşı çıktıklarının varsayımlarını paylaştığı ve onları yaydığı için Türkiye’de de sol yoktur.

Radikal bir sosyalizm olmayınca radikal bir demokrasi de gelişmemektedir. Reformların tıpkı devrimci mücadelenin yan ürünleri olması gibi, radikal demokrasi de ancak radikal bir sosyalizmin gölgesinde gelişme ortamı bulabilir.

29 Mayıs 2002 Çarşamba

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

Bir Cevap bağlamında “Biz”ler Üzerine

Sayın Y. M.,

Dedikleriniz yazımdaki önermelerin bir kanıtını oluşturuyor. Ben de ortalama demokratların tam da sizin düşündüğünüz gibi düşündüğünü söylüyorum. Bunun aslında milliyetçi bir bakış açısından olabileceğini, bir sosyalistin böyle olaya bakamayacağını, böyle bakamayınca da ortaya çok ciddi bir sorun çıktığını söylüyorum. Yani aslında beni eleştirirken benim görüşlerime kanıt oluyorsunuz. Tıpkı, sınıf mücadelesi yoktur diyen bir rejimin, bu yok deyişle sınıf mücadelesinin bir kanıtı olması gibi.

Bakın ne diyorsunuz:

“...ama biz dünyanın geri kalan...”

İşte temel sorun burada. Benim kullandığım BİZ ile sizin kullandığınız BİZ farklı. Benim BİZ’im, dünya işçi sınıfı, hatta onun genel ve tarihsel çıkarı; yani biraz Allah gibi, ne yerde, ne gökte, her yerde ve hiç bir yerde soyut bir şey; sizin BİZ’iniz ise, Türkiye’yi kastediyor.

Bu adamına göre Türkiye İşçi Sınıfı, halkı vs. olabilir. Benim dediğim de sizin savunduklarınızın sizin BİZ'inizin açısından savunulabileceği, benim BİZ'im açısından çok sorunlu olduğu. Ve siz bizzat bu sorunun ete kemiğe bürünmesisiniz.

Benim dediklerim benim gibi bir BİZ anlayışına sahip olanlarca eleştirilebilir. Başka BİZ'leri olanlar, çıkarsamalarını değil benim BİZ'imi eleştirmelidirler. Yani dayandığım, sorunlarını sorun ettiğim özneyi. Tabii öznelerin eleştirisi olmaz, mücadelesi olur.

Benim BİZ'imi dert etmeyen, yahu onlar da kendi göbeklerini kendi kessinler diyen sizin Biz'iniz de benim Biz'imin esas derdi. Çünkü benim BİZ'im ancak, sizin BİZ'inizin kendi kurtuluşunun mümkün olmadığını görmesiyle somut bir anlam kazanır. Yani sizin BİZ'inizin olduğu yerde benim BİZ'im, benim BİZimin olduğu yerde sizin BİZ'iniz yaşayamaz, var olamaz. Bu iki BİZ, birbirini eleştiremez, ancak savaşıabilir. İkisi bir arada var olamaz. Tıpkı madde ile anti madde gibi. Birincisi bu.

İkinci bir eleştiriniz daha var. Ama bu eleştirinizi bu BİZ farklılığından soyutlayarak ele alarak gösterebilirim. Yani pek ala benim kullandığım BİZ'i kullanan biri de bana, işi çıkmaz ayın son çarşambasına erteleme, somut görevlerden kaçma eleştirisi yapabiliirdi. Siz böyle bir eleştiri de yapıyorsunuz, sanki BİZ'lerimiz aynıymışçasına.

Bu çıkmaz ayın son çarşambasına erteleme eleştirisinde de yanılıyorsunuz. Ben öyle bir şey demiyorum. Programatik yazılara girerseniz sitemden, bunları açık olarak görürsünüz. Ben somut politika bakımından en köklü demokrasiden yana olmak gerektiğini söylüyorum. Somut bir program öneriyorum. Ama dediğim şu, sırf bununla yetinemem, bununla yetinirsem benim sizden farkım kalmaz. Bunun benim BİZ açısından değil, sizin BİZ'iniz açısından savunulabileceği. Çünkü Demokrasi veya Avrupa, sizin BİZ'inizin kendisini kurtarması anlamına gelecektir. Benim derdim de zaten bu çelişkinin nasıl çözüleceği. Hemen bütün yazılarım ve politik faaliyetim bunun üzerine yönelmiş bulunuyor. Çözüm ise kabaca şöyle:

“Evet bu anlama gelir, bunu açıkça söyleyerek politika yapmamız ve bu mücadele içinde devrimin dinamikleri veya emperyalist tehdide direnişlerin radikalleşmeye yol açması durumunda, bunu şimdiden söylersek sizin bizinizin kaderini benim bizimde görebileceğini” söylüyorum. Yani başarısı sizin BİZ'inizin çıkarlarına olan mücadeleye katılıp öncülük almak, bunu benim BİZ'in bayrağıyla ve prestijiyle yaparsak, ola ki mücadelenin açtığı radikalleşme olursa veya emperyalistlerin tehdidi, radikalleşmeye yol açarsa benim BİZ güçlenebilir. Yani sizin BİZ'iniz kendisinin kurtuluşunu ancak benim BİZ'in içinde olacağını görebilir. Çok zayıf bir ihtimaldir ama bu ihtimal vardır. Diğer bir ifadeyle, sizin bizinizin işine yarayacak mücadeleyi bir trampelen olarak kullanmak. Bunun somut biçimleri vs. yazdıklarımın özünü oluşturuyor.

Ve bunu zaten kendim de uyguluyorum. Genel Kurmay egemenliğinin en amansız düşmanıyım. Bunun için şeytanla bile işbirliği yapılabilir diyorum. Ama benim diğer soldan farkım şurada, ben onlar gibi kendimi ya da halkı aldatmıyorum. Bu demokrasi mücadelesinin sosyalizme yol açacağı gibi yalanlar söylemiyorum. Bu yaptığımın, bu haliyle kaldığı sürece sosyalizmle ilgisi olmadığı, bir ulusun kendini kurtarmasına hizmet edeceğini, ve bu ulus eğer o imtiyazlı duruma ulaşırsa bunun zaten sosyalizme karşı çalışacağını söylüyorum.

Yani ben sosyalistlerin çelişkisini ortaya koyuyorum. Bu çelişkinin aşılması için, küçücük bir olanak olduğu, bu olanağın da ancak bu çelişkiyi ortaya koyarak bir gerçekliğe dönüştürülebileceğini söylüyorum.

Türkiye'nin bütün sosyalistleri bu anlayışlara yabancı. Onlar aslında hepsi sizin BİZ'inizin açısından sorunu tartışıyorlar. Ben de bunun sosyalistlikle ilgisi olmadığını söylüyorum.

Diyebilirsiniz ki bunun ne anlamı var?

Benim BİZ açısından bunun anlamı çok. Ve ben de zaten o BİZ'in tarihsel ve genel çıkarları açısından politika yapıyorum.

Bunun etkileri uzun vadede görülür. İlerde dünyada bir devrimci kabarış, bunun yarattığı bir genelleme yeteneği gelişmesi; devrimci geleneklere yönelme ve onlarda bir kaynak bulma çabası ortaya çıkarsa, o zaman geleceğin altmış sekizlileri, tıpkı altmış sekizin altmış sekizlilerinin, benzer durumda, Frankfurt Okulu, Troçki, Kıvılcımlı'yı keşfedip unutulmuşluktan çıkarmaları gibi, yazdıklarımdaya dayanabilecekleri radikal ve devrimci bir gelenek bulacaklardır. Çünkü biz altmış sekizin altmış sekizlileri de radikalleşmeye ve teoriye ilgiye paralel olarak, kendimize gelenek aramaya başlamıştık. Orada, unutulmuş da olsa, devrimci, eleştirel ve radikal bir geleneğin ne kadar önemli olduğunu fark etmiştik. Ben de işte bu geleneğin önem kazandığı momentlerin geleneğini sürdürmeye, biraz hafıza işlevi görmeye çalışıyorum. Benim BİZ açısından bunlar çok önemli. Sizin BİZ'inizin böyle problemleri yok.

Benim çabalarım zaten bu günden çok yarına dönüktür; kısa mesafelerde pek etkileri yoktur; Gravitasyonun, zayıf, kuvvetli ve elektromanyetik kuvvetler karşısındaki konumu gibidir. Çok güçsüzdür. Günlük politikada hele, hiç bir anlamı yok gibidir. Ama o zayıf gravitasyonun menzili çok uzundur. Ve evrenin kaderini belirleyecek olan da odur. Tıpkı galaksilerin, kara deliklerin, yıldız ve gezegenlerin oluşum ve kaderini belirlediği gibi.

Selam ve Sevgiler

21 Haziran 2002 Cuma

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

Belgrad, Kudüs, Diyarbakır

Ağaçlardan ormanı görmeme tehlikesine karşı, ara sıra içinde yaşanan olaylara şöyle bir uzaktan bakıp son günlerde önemli gelişmelerin yaşandığı İsrail-Filistin ve Sırbistan-Karadağ'daki gelişmelerin işaret ettiği genel eğilimleri kavramaya çalışalım.

Bu haftaki Der Spiegel'in başlığı "Belgrad'da Final: "Bu gün Tarih Yazıyoruz"". Derginin içinde, tamamen başka bir bölümde, Almanya bölümünde, "Devrim'e yardım" diye bir başka ve esas önemli yazı var ki, "Bu gün tarih yazıyoruz" diyen Sırp'a kinaye, Belgrad'da rejim değişikliğinin esas nerelerde nasıl yazıldığının Tarihini yazıyor. Muhalefetin örgütlenmesi için, para ve fikir ve ilişkilerin bizzat Almanya öncülüğündeki Batılı ülkelerce nasıl kotarıldığı; son vuruş için de Rusya'nın iknası ve yardımıyla sağlanan baskılarla Miloseviç'in ordu ve Polise baş vuramaması ve böylece adeta ite kaka örgütlenen bu korkak muhalefetin

“armut piş ağzıma düş” bir devrime zorlandığı zengin bilgilerle anlatılıyor. Benzer bilgiler başka yayın organlarında da var.

Şu çok açık, eğer Kosova dolayısıyla bombalar ve albuka Miloseviç rejimini iyice zayıflatmasa ve kırk parçaya ayrılmış milliyetçilik yarışındaki muhalif gruplara her türlü yardım yapılmasa, ve Rusya’da desteğini çektiği mesajları vermese Miloseviç bu gün yerinde olmaya devam ederdi. Amerika’nın yıllardır Irak’ta yapmak isteyip de yapamadığını, Avrupa yağdan kıl çekerce, hem de Bombaları Amerika’ya attırarak, yapıyor. Yeşilci dışişleri bakanı bay Fischer’in “Yeşil dış politika nedir diye soruyorlar, işte size yeşil dış politika” diye sevinçli zafer naraları atmaya hakkı var. Politikası da kendisi gibi çok şık.

Yakın zamana kadar, para, örgüt ve bilgi destekleri falan, demokratik hareketlere karşı askeri darbeleri veya şoven, faşist hareketleri desteklemek için dökülürdü batılilarca. Ama şimdi tersine bir durum var. Timor’dan Sırbistan’a veya Irak’a kadar her yerde batılilar olanaklarını demokratik muhalefetlerin, ezilen ulusların başarısı için seferber ediyorlar.

Bunun bir açıklaması olması gerek. Ya kapitalizm bir metamorfoza uğradı, ya da onun niteliğinde bir değişme yok ama öyle görünmesi bir yanılsama. Sermayenin zafer arabasına bağladığı globalizm taraftarları dünya ekonomisinin yeni durumunun ulusal devletlerin ve diktatörce rejimlerin aşılmasını gerektirdiği, bunun kapitalizmin doğasından geldiği, hatta bu bağlamda bunun kapitalist ilişkilerin ve demokrasinin gelişmesine de yararlı olduğu dolayısıyla sosyalizmi de uzun vadede yaklaştırdığı düşüncesiyle, büyük bir vicdan rahatlığı içinde globalizm taraftarlığı ile sosyalistliği bile birleştirebiliyorlar.

Bunlar böylece globalizmin Türkiye’yi de demokratikleşmeye zorladığı gibi bir sonuca da ulaşıyorlar. Yapılacak iş, Türkiye’nin demokratikleşmesini isteyen dış güçlerle iş güçlerin birleşmesi olarak görülüyor. Bu yaklaşımın Kürtler ve Türkler arasında epey taraftarı var.

Batı’nın liberal ve demokratik hareketleri desteklemesinin nedeni, onların bu nitelikleri değil, jeopolitiktir, düşmanımın düşmanı dostumdur ilkesidir. Batı, karşısındaki ülkeler diktatörlükler olduğundan demokratik görünme olanağı bulmuştur.

Belgrad’daki gelişmelerle eski Yugoslavya’nın Avrupa Birliği tarafından ilhakı tamamlanmış ve böylece Rusya’nın Akdeniz’e çıkışı kapatılmış bulunuyor. Bir an için, Belgrad’ta Devrimin kendi dinamiklerinin harekete geçip bir mucizeyle, kapitalizmi savunun ama son derece radikal demokrat, milliyetçilikten uzak bir rejimin geldiğini var sayalım. Bu rejim bütün eski Yugoslav ve Balkan halklarına, gelin bir Balkan federasyonu kuralım desin, bağımsız bir politika izlesin. Gidip Müslümanlardan, ve Arnavutlardan özür dilesin; isterseniz derhal ayrılabilirsiniz desin. Batı’nın böyle bir rejimin yıkılması için her yola baş vurmaktan kaçınmayacağı görülür.

Jeopolitik Batı’yı nasıl Sırbistan’da milliyetçilerden demokrasi kahramanı bir muhalefet hatta bir devrim yapmaya zorladı ise, Türkiye’de aynı jeopolitik tersine çalışmaktadır. Türkiye’de son derece örgütlü, ve her türlü demokratik talebi en radikal ve kararlı biçimde desteklemeye hazır bir Kürt hareketi var. Sezer’e gösterilen desteğin gösterdiği gibi halkın yüzde sekseni demokrasi özlemi içinde ve böyle bir hareket için her şeyi yapmaya hazır. Ama bu muhalefete Sırlara gösterilenin binde biri destek verilmez. Helva yapacak her şey var ama Türkiye’de bir türlü helva yapmayı becerememekte bu Batı. Beceriksizlik değil isteksizliktir bu. Arnavut Mafyasından para ve eğitim desteğiyle UÇK gerillaları yaratan ve onu en modern silahlarla

donatan batı, dünyanın en güçlü gerilla hareketine karşı Türkiye’yi silahlandırır ve ona her türlü desteği verir. Eğer kapitalizm gerçekten nitelik değiştirmiş ve demokrasiden yana bir nitelik kazanmış ise, çok daha elverişli koşulların bulunduğu Türkiye’de niye böyle davranmaz.

Çünkü demokratik Kürt hareketine dayanan, demokratikleşmiş bir Türkiye büyük bir güç demektir. Hele bir de bu güç, orta doğudaki halklara birlik ve demokrasi desteğini uzatırsa, bağımsız hareket edebilecek bir güç olur. Öte yandan, Türkiye gibi bir güce orta doğuda halkları baskı altına almak için batının bir silahı olarak ihtiyaç da var. Bu durumda jeopolitik tek bir politikayı zorunlu kılar. Ne öldürmek ne öldürmek. Devlet’e askeri ve iktisadi destek, demokratik muhalefete söz, demokrasi istenen bir şey değil, Türkiye’yi hizada tutmak için bir baskı aracıdır. Türkiye’yi yöneten bütün güçlerin de kendi egemenliklerini sürdürmek için bu politikaya ihtiyaçları var. Böylece her iki taraf da birbirine gerekli olanı sunmakta ve ebedi oyun sürmektedir.

Peki Kudüs ne ola? Bu çatışmalar, tarafların kendi taraftarlarını hizaya getirmenin aracıdır. Ama bu olaya yukardan baktığımızda ne görürüz. Bir an için, Kudüs’ün Araplara verilmesine bile razı olunduğunu var sayalım. Ortaya çıkacak olan nedir? Yeni bir Güney Afrika, bir Apartheid rejimi. Filistin devleti, ahalisi Araplar olan bir Bantustan olacaktır. Sabahleyin, İsrail’deki fabrikasına gidecek, başka ülke vatandaşı olduğu için, ucuz iş gücü olmaktan başka hiç bir hakkı bulunmayan bir köle olacak. Bu sistem İsrail’in daha da gericileşmesinin ve içindeki demokratik güçlerin iyice zayıflamasının ve onun giderek bir zamanların Güney Afrika’sı gibi tam bir jandarma haline dönüşmesinin yolunu açacaktır. O halde Araplar niçin savaşıyorlar? Başlarındaki polislerin masrafının kendilerinden alınan vergilerle karşılanması ve kendi ulusundan olması için.

Bir an için, Filistin’deki Arap hareketinin, şimdi Kürtlerin yaptığını yapıp, Ayrı bir Filistin Arap devleti değil de, Yahudi ve Arapların eşit haklarla yaşadığı, bir Filistin devletini bayrağına yazdığını düşünelim. Bu Filistin’in desteğini Yahudiler arasında araması anlamına gelirdi. Eğer başarıya ulaşırsa, gericilik kalesi bir apartheid rejimi değil, ilerencilik kalesi bir demokrasi ortaya çıkardı.

İşte Kürtler’in yaptığı bu. Tabii bu ne Batı’nın ne de Türkiye’nin egemenlerinin işine geliyor. Ne Avrupa demokratik bir Türkiye, ne de Türkiye demokratlaşmak istiyor. Bir politikacı “Avrupa’ya giden yol Diyarbakır’dan geçer” demişti. Bu sorunun ters koyuluşudur. Diyarbakır’a giden yol, İstanbul’un varoşlarından geçer.

10 Ekim 2000 Salı

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

Avrupa Birliği, Savaş ve Sosyalistler

Bir an için, Avrupa’nın Türkiye’yi hiçbir zaman içine almayı düşünmediği; sadece ABD’nin baskısına boyun eğdiği ve iyice karşıya itmemek için almak istiyormuş gibi yapması gerçeğini bir yana itelim ve Avrupa’nın Türkiye’yi aldığını veya almaya karar verdiğini düşünelim. Bu

şu demektir: Türkiye'deki insanlar, Avrupa Birliği'ne girmiş bir Türkiye'de daha özgür ve daha refah içinde yaşarlar bu günkü Türkiye'ye göre. Türkiye aşağı yukarı, Yunanistan, Portekiz, İspanya benzeri, onları biraz geriden izleyen bir ülke olur.

Türkiye'nin Sosyalistleri, Avrupa Birliği'ne karşı çıkarken, bu gerçek karşısında susuyorlar. İtirazlarının özü, "Avrupa Birliği'ne girersen durumun daha iyi olmayacaktır" önermesinde gizlidir. Ama bu önerme olgularla çelişir.

Bu günkü dünyada Avrupa Birliği'ne girme istemine, daha kötü bir hayat getireceği önermesiyle karşı çıkılmaz. Çünkü bu gerçekle uyuşmaz. Avrupa Birliği üyesi bir Türkiye, her halükarda, bu günkü Genel kurmay egemenliği altındaki Türkiye'den daha zengin, sosyal bakimden daha eşit ve daha demokratik olur.

Sosyalist bir politika, Avrupa Birliği'ne bir tek noktadan karşı çıkabilir: Dünya ezilenlerinin büyük çoğunluğunun genel çıkarı ve uzun vadeli çıkarlar açısından.

Türkiye Halkına sosyalistlerin söyleyeceği ancak şu olabilir: Evet Avrupa'ya girerseniz, (Burada onların sizi almaya hazır olduğunu var sayıyoruz) bu günden daha zengin bir ülkede, daha demokratik bir ortamda yaşarsınız. Yani tıpkı bu gün Avrupalıların yaşadığı gibi, belki biraz daha geride ama aynı grupta. Ama bu yeryüzünün imtiyazlıları arasına girmektir. Nasıl bu gün Avrupalılar kendi refahlarını kimseyle paylaşmak istemiyorlarsa o zaman siz de onlar gibi olacaksınız. Avrupa'ya girmek, dünyanın imtiyazlıları, beyazları arasına katılmaktır. Bu ancak milyarlarca insanın, bu refah adasının dışındaki hapishanede tutulmasıyla mümkündür. Sizin Avrupa'ya girme isteğiniz, kendinizi kurtarma bencilliğinden başka bir şey değildir. Avrupa'ya girerek, sizler belki bu hapishaneden çıkacaksınız ama, hapishane ve hapistekiler yok olmayacak. Gelin Avrupa'ya girmeye çalışacağımıza, Avrupa'lılığı yok edelim.

Böyle bir çağrıya, Türkiye'nin emekçileri muhtemelen kulaklarını tıkayacaklar ve ulusça kapağı oraya atmanın yolunu arayacaklardır. Belki böyle bir gerekçeyle, Türkiye'nin emekçileri kaybedilir ama en azından esas çoğunluk olan milyarlarca emekçiyi kazanmanın ilk adımı atılabilir. Ve Avrupa'ya alınmayacağını anlayınca Türkiye'nin emekçileri de bu çağrıya kulak verebilecek hale gelir. Avrupa konusunda tek sosyalist politika bu olabilir. Ama Türkiyeli sosyalistlerde böyle bir politikanın, böyle bir kavrayışın zerresi bulunmaz.

Türkiye'nin sosyalistleri, Irak'taki savaşı da böyle, tıpkı Avrupa gibi tartışıyorlar. ABD saldırısının, Irak'taki Kürtlere hiçbir şey getirmeyeceği noktasından savaşa karşı çıkıyorlar. Pek ala getirebilir de, Amerika'nın dünya çapındaki çıkarı ve uzun vadeli planları bir halkın beklentileriyle örtüşebilir. Eğer ABD, Türk ordusu gibi dünyanın en büyük ordularından birinin desteğini sağlamak amacıyla Kürtleri feda etmek zorunda kalmazsa, pek ala ABD kontrolündeki Irak'ta Kürtler Saddam'ın kontrolündekinden daha özgür hatta daha refah içinde yaşayabilirler. Kürtlerin bu beklentileri, hiç de Türklerin veya Kıbrıslıların veya bütün doğu Avrupalıların Avrupa'ya girme beklentilerinden daha temelsiz değildir. Irak'ta Kürtlerin egemen olduğu bölgede, şimdiden ulusal baskının olmaması ve ulaşılan refah, orayı Türkiye'deki Kürtler için, Tıpkı Avrupa'nın Türkiye halkına ve Kıbrıslılara olması gibi, bir çekim merkezi yapmıştır. Birkaç gün önce Andaç köyünde olanlar hatırlanabilir.

Sosyalist bir politika ise, Kürtlere şunu söyleyebilir:

“Evet, ABD müdahalesi, sizlere, bu günküyle kıyaslanmayacak bir refah ve özgürlük sağlayabilir. Böyle bir olasılık vardır. ABD’nin dünya çapındaki çıkarı buna uyumlu düşebilir. Ama bu savaş, özünde, insanlığın büyük çoğunluğunun kapatıldığı Rezervatta hiçbir tehdit oluşturmuyacak şekilde tutulması içindir.

Tıpkı, korucu aşiretlerin, aşiretin çıkarını ön plana alarak, ulusunun çoğunluğunun baskı altına alınmasının aracı olmaları gibi; bir ulusun çıkarını mutlak olarak ön plana alma da, insanlığın çoğunluğunun baskı altına alınmasının aracı olmakla sonuçlanabilir. Ve nasıl, koruculuk belli aşiretlere belli olanaklar sağlamışsa, böyle bir durum da örneğin Irak’taki Kürtlere belli olanaklar sağlayabilir. Yani Kürtlerin çıkarına olan insanlığın çoğunluğunun çıkarına olmayabilir. Tıpkı Türklerin çıkarına olanın, yani örneğin Avrupa Birliği’ne girmenin; insanlığın çoğunluğu karşısında siperin öbür tarafına geçmek anlamına gelmesi gibi.”

Sorunu bu can alıcı noktasından tartışan sosyalist hemen hemen hiç görülüyor.

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

10 Aralık 2002 Salı

Avrupa Birliği ve Demokrasi Üzerine On Tez

1) Avrupa Birliği’ne katılmayı istemek, yeryüzünün imtiyazlısı zengin ülkeler arasına katılmayı istemektir. Yer yüzünden zengin ve yoksul farklılıklarını kaldırmayı amaçlamaz; zenginler arasına katılmayı, kendi gemisini kurtarmayı amaçlar. Bu nedenle sosyalistler bakımından savunulamaz.

2) Sosyalistler Avrupa Birliği’ne girmeye, eğer girmenin mümkün olduğu var sayılırsa, demokratikleşme ve refah sağlamayacağı için değil, demokratikleşme ve refah sağlayabileceği, ama bu sadece Türkiye’deki insanların yeryüzünün imtiyazlıları arasına katılmasını sağlayabileceği için karşı çıkmalıdır. Yani sosyalist açısından sorun, Avrupa’dan yana veya karşı olmak değil; **Avrupalılığı yok etmek** olarak tanımlanabilir. Cevap ne olursa olsun, Avrupa’ya girmek veya girmemekten yana olmak, milliyetçi bir açıdan sorunu koymaktır; dünya işçilerinin genel ve tarihsel çıkarı açısından ise sorun ancak, Avrupalılığın, yani yer yüzündeki zengin ve yoksul ülkeler ayrımının; geri ülkeler etrafına duvarlar örülerek kurulan yeni apartheid sisteminin, nasıl yok edileceği olabilir. Dolayısıyla, ulusu kişinin din ve inanç gibi bir kişisel tercih sorunu olarak ele almak ve onu tüm politik bağlamından çıkarmak; ulusal olanla politik olanın çakışması ilkesini reddetmek; dünyadaki ulusal soruna olduğu gibi yeryüzünün yeni apartheid sistemine de bir cevaptır. Bu bakış ister Avrupa Birliğine girmekten yana olsun, ister ona karşı olsun, bütün sosyalistlerin sorunu ulusal bir bakış açısından tartıştıklarını, yani sosyalizmle ilgilerinin olmadığını gösterir.

3) Türkiye’de Avrupa Birliği tartışmaları özünde demokratikleşme tartışmasıdır. Ezilenler güçsüz oldukları için refah ve demokrasi özlemlerini; burjuvazi korkak olduğu için siyasi iktidara gerçekten hakim olma özlemini, Avrupa Birliği sloganının ardında ifade etmektedirler. Bu bakımdan, Avrupa Birliği veya Kopenhag Kriterleri, demokratikleşme özlemlerinin ve programının bir ifadesi olduğu gibi; buna karşı çıkışlar da, Türkiye’ye egemen ordu, özel

savaş aygıtı, mafya gibi domuz topu olmuş güçlerin çıkarlarını ve egemenliğini korumaya yöneliktir. Bu somut anlamı bakımından, sosyalistler, bu iki program ve güç arasındaki tartışmada ne Avrupa Birliği karşıtlarının yanında yer alabilirler ne de tarafsız olabilirler, tarafsızlık fiilen demokrasi düşmanlarının işine yarar. Sosyalistler, Avrupa ardına gizlenmiş taleplerin somut anlamlarının en radikal biçimlerinin savunucusu olmalıdırlar. Sadece İdamın kalkması değil örneğin, Öcalan'ın serbet bırakılması, 30 bin kişinin katili yalanına son verilmesi ve bir ulusun onun sembolü olmuş önderinin şahsında böyle aşağılanmasına son verilmesi. Kürtçe'nin özel olarak okutulması değil örneğin; tüm dillerin eşitliği, herkese anadilde eğitim hakkı...

4) Demokratikleşme tartışmasının Avrupa Birliği üzerinden yapılması, demokratik muhalefetin her bakımdan burjuvazinin kontrolü altında olduğunun en büyük göstergesidir. Sosyalistler bu tartışmayı, gerçek anlamı üzerinden yapmak durumundadırlar. Onlar bu tartışmayı kölelerin dili olan Ezop'un Avrupacı dilinden kurtarıp, Devrimci Demokrasinin doğrudan diliyle ifade ederek, Genel kurmayın elinden iktidarın alınması ve halkın temsilcilerinin eline verilmesi; yani Demokratik Bir Cumhuriyet mücadelesinin öncüsü olmalıdırlar.

5) Demokratik özlemlerin Avrupa'nın desteğini sağlamak için, Avrupa Birliği aracılığıyla ifade edilmesi, Avrupa'nın Türkiye'nin Avrupa'ya girmesini istediği veya buna hazır olduğu gibi bir varsayıma dayanmaktadır. Bu varsayımın bir temeli olmadığından da, aslında demokratikleşme bakımından bir intihar politikası olmakta; demokrasi mücadelesini güçlendirecek yerde zayıflatmaktadır.

6) Avrupa Birliği, bu günkü dünyanın verili koşullarda Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesini istemez, bundan çıkarlı değildir. Dünya ölçüsündeki Amerika ve Avrupa rekabeti ve bu rekabette Türkiye'ye komşu ve Avrupa'nın müttefiği olan ülkeler ile (Rusya, İran ve Arap ülkeleri); Avrupa Birliği'nin içindeki güç dengeleri (Doğu Avrupa'ya Açılma ve Almanya'nın buna da bağlı artan etkisi; Türkiye'nin Avrupa Birliği içinde ikinci bir İngiltere, yani Amerika'nın birlik içindeki dengesi olacağı gerçeği) buna el vermez. Öte yandan, Avrupa Birliği dışında, büyük demokratik dönüşümler yapmış bir Türkiye de Avrupa'nın etkisinin sınırlanması anlamına geleceği için ve bu ülkenin girme istemlerine hayır demek daha zor olacağı için Avrupa Türkiye'nin demokratikleşmesinden de çıkarlı değildir. Bu bakımdan, kapısında sürünen, genel kurmaydan demokratikleşme kırıntıları dilenen bir Türkiye, Avrupa için en ideal ülkedir. Bu bakımdan Genel Kurmay ile Avrupa Birliği, farklı gerekçelerle de olsa, Türkiye'nin köklü demokratik dönüşümler geçirmesine karşı çıkar ortaklığı içindedirler. Bu nedenle, demokratikleşme mücadelesini Avrupa bayrağıyla yürütmek, Türkiye'nin demokratikleşmesinden bir çıkarı olmayan bir güç hakkında sahte hayaller yaymak anlamına geldiği gibi, kesinlikle bir intihar politikası anlamına gelmektedir.

7) Ancak köklü bir demokratik devrim ve demokratik cumhuriyetin kuruluşu gerçekten bağımsız; bölgedeki emperyalist dayatmalara direnebilen ve bölge halklarının desteğini alabilen bir duruşu sağlayabilir. Bu takdirde de, demokratikleşme eğer kendini Türkiye veya bölge ile sınırladığı ve zengin ülkelerle onların kulübüne katılarak uzlaştığı takdirde, Avrupa Birliği'ne katılmaktan, yani yeryüzünün imtiyazlıları arasına katılmaktan başka bir anlama gelmez. Ancak, emperyalist dayatmalara karşı direnişin dinamikleri, onu daha radikalleşerek,

tüm dünya çapında bir program geliştirmeye; yani Avrupalılığa karşı bir program geliştirmeye de zorlayabilir.

8) Ancak bunun olabilmesi için, sosyalistlerin, Avrupalılığı ortadan kaldırmaya yönelik programlarıyla, devrimci demokrasinin önüne geçmeleri gerekir. Türkiye’de olmayan tam da budur. Çünkü böyle bir güç yoktur. Sorunu böyle koyan hiç bir sosyalist parti, grup ya da çevre yoktur. Demokrasi mücadelesinin zayıflığının temel nedeni de budur.

9) Bu yaklaşımı ve programı kabul edenlerin güçlerini birleştirmeleri ve bunun için adımlar atmaları artık zorunludur.

10) Bu günkü dünyada, Avrupa’ya girmeyi değil de Avrupalılığı sorun eden, yer yüzünden apartheid sistemini kaldırmaya yönelik bir program veya idealin hiç bir gerçekçi ve pratik yanının olmadığı söyleyeceklerin dediklerinde doğruluk payı yok değildir. Ama onların hiç bir zaman anlamadığı ve anlayamayacağı da şudur: İdealler yıldızlara benzerler, onlara ulaşamayız belki ama, bize yolumuzu gösterirler.

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

11 Haziran 2002 Salı

Doğu Avrupa ve Kıbrıs

Salı günü Kıbrıs’ta en kötü tahminle 50.000’in üzerinde insanın katıldığı, çok büyük bir miting yapıldı. Bu Türkiye ölçülerine vurulduğunda Türkiye nüfusunun büyük bir bölümünün sokaklara dökülmesi demektir. Bu ölçüde bir kitle hareketlenmesi sadece devrim dönemlerinde görülür. Kıbrıs kendi ölçülerinde bir devrimci kabarış yaşıyor.

Bu vesileyle, tarihsel analogilere baş vurarak olanların anlamını ve olası gelişmeleri anlamaya çalışalım.

Sovyetler’in Doğu Avrupa’sı neyse, Türkiye’nin Kuzey Kıbrıs’ı odur. Doğu Avrupa ülkeleri, kültür ve ekonomi bakımından Rusya’dan daha ileri ülkelerdi, Sovyetlerin doğu Avrupa’daki egemenliği, bu ülkelerin geri kalmasına yol açmıştır. Bu en açık olarak, diğer Balkan ülkeleri ile Yunanistan arasındaki bu günkü farkta görülebilir. Eğer doğu Avrupa ülkeleri , Sovyet etki alanında kalmasalardı, onlar da bu günkü Yunanistan, Portekiz, İspanya ayarında bir refah ve zenginlik düzeyinde olurlardı.

Aynı durum, Türkiye’nin doğu Avrupa’sı olan Kuzey Kıbrıs ile Güney Kıbrıs arasında da görülür. Bu gün kuzey Kıbrıs, gerek refah, gerek özgürlükler bakımından 1980’lerin sonundaki Doğu Avrupa’dan farklı durumda değildir.

Şimdi Türkiye’nin Doğu Avrupa’sı Kuzey Kıbrıs, tıpkı seksenlerin sonunun doğu Avrupa’sı gibi ayaklanmış bulunuyor; tıpkı doğu Avrupalıların ülkeler halinde Batı’yı seçmeleri gibi, Avrupa’yı seçiyorlar. Salı günü mitingin hakim rengi, Avrupa Birliği’nin mavisiydi.

Ne var ki, bu paralellik dışında, gelişmelerin Doğu Avrupa’daki gibi gideceğinin hiçbir garantisi yok. Çünkü, Türkiye’ye egemen bürokratik Kast tüm gücünü koruyor ve dünya durumu ona büyük imkanlar sunuyor. Bu bakımdan Kıbrıs’taki gelişmeler, muhtemelen 1956

Macaristan veya 1968' Çekoslovakya veya yetmişlerin başındaki Polonya gibi Bürokrasinin bir darbesiyle son bulabilir.

Bunun bir çok koşulu var. Bunları kısaca ele alalım.

Birincisi, Doğu Avrupa'da hareketler başladığında, Sovyetlerin başında, işlerin böyle gitmeyeceğini gören Gorbatçow vardı. Türkiye'de ise, hala Brejnev'lerin hükmü sürüyor. AKP iktidarının bir Gorbatçow fonksiyonu görmesi ise olanaksız. Bütün gelişmeler, parlamento ve hükümetin ne kadar güçsüz olduğunu açıkça gösteriyor. Şu sıralar biraz inisiyatif gösteriyor gibi görünüyorsa, bu Genel Kurmay'ın denge hesaplarında bu girişimlerin onun pazarlık fiyatını yükseltmesi nedeniyledir.

Genel Kurmay için Kuzey Kıbrıs'taki Türkçe konuşan Kıbrıslıların ne dediğinin veya ne düşündüğünün hiçbir önemi ve değeri yoktur. Genel Kurmay başkanı, bunu açıkça, güneyden kuşatılmış oluruz diyerek ifade etti. Genel Kurmay, Kuzey Kıbrıs'ı kendi egemenliğini sarsmadan; yani hiçbir gerçek demokratikleşme sağlamadan Avrupa'ya giriş için rehin olarak tutmaya kararlı.

Tam da bu noktada Avrupa'nın durumu ortaya çıkıyor. Avrupa şunu çok iyi biliyor, Kıbrıs'taki işgalin son bulması Türkiye'deki bürokrasinin egemenliğini derinden sarsar ve demokratikleşme çabalarına büyük bir güç verir. Ama Avrupa'nın tam istemediği de budur. Avrupa Türkiye'de demokratik dönüşümler istemez. Çünkü Demokratik dönüşümler yapmış, yani örneğin Kürtçe'yi ikinci dil yapmış; tüm dil ve kültürlerle özgürlük tanıyan; iktidarın mahalli ve ülke düzeyinde gerçekten seçilmiş temsilcilerin elinde bulunduğu; ulusu dil veya etniyle değil yurttaşlıkla tanımlayan bir Türkiye (ya da o Demokratik Cumhuriyet kendine ne ad verirse), bir anda Orta Doğu, Balkanlar ve Kafkaslar'daki bütün dengeleri değiştirir. Ve böyle bir ülkenin Avrupa'ya girme istemine hayır demek zor olacağından hiç istemez.

O halde Avrupa ile Genel Kurmay zımni bir çıkar ortaklığı içindedir. Bir bakıma aralarında zımni bir Yalta anlaşması vardır. Amerika veya Avrupa istediği kadar Sovyetlere karşı propaganda yapsın, Sovyetler Macaristan veya Berlin veya Çekoslovakya'ya tankları yolladığında, herkes Yalta'nın çizdiği sınırlara riayet etmiştir. Yani Türk Genel kurmayının, yani Kıbrıs'taki Türk gücünün Tankları veya özel savaş çeteleri, Avrupa'ya katılarak daha özgür ve refah içinde yaşamak isteyen Kıbrıslılara karşı harekete geçtiğinde, durum farklı olmayacaktır.

Ordunun şimdilik beklemesinin nedeni fiyatı yükseltmek. Dünya'da ABD'nin Irak'a saldırı için Türkiye'ye ve dolayısıyla Genel Kurmay'a ihtiyacı artacaktır. Bu ihtiyaç arttıkça, Genel Kurmay'ın bunun karşılığında isteyecekleri ve alabilecekleri yükselecektir.

Neleri isteyeceğini biliyoruz. Kıbrıs'ta elinin kolunun serbest bırakılması ve Kuzey Kıbrıs'ı rehin tutmasının desteklenmesi; Güney Kürdistan'da kendisinin son sözü söylemesi. Bu nedenle Hükümetin yaptığı bütün girişimler, nesnel olarak aslında Genel Kurmayın pazarlık gücünü yükseltmektedir.

Kıbrıs, Türkiye'nin doğu Avrupa'sı ise, Kuzey Kürdistan, Türkiye'nin "Orta Asya Cumhuriyetleri"dir. Güney Kürdistan da muhtemelen Afganistan'ı olacaktır. Sovyetler'in yıkılması için, Afganistan macerasının onu çürütüp tüketmesi gerekti. Ancak ondan sonra reformların ve dolayısıyla Doğu Avrupa'nın Sovyet egemenliğinden kurtuluşunun yolu açıldı.

Bu günün dünyasında böyle uzun bir yol bile pek garantili sayılmaz. Türk ordusu kazanan ata oynamakta çok mahirdir. Türkiye'nin desteğiyle Irak'ta bir zafer, ABD'nin dünya üzerindeki egemenliğini daha da güçlendirir. Kazanan tarafta olduğundan kendisinin de gücü artar.

Elbette son duruşmada bunlar da yıkılırlar, ama bu yıkılışlar onlarca hatta yüzlerce yıl alır.

Romanın, Bizans'ın, Osmanlı'nın, İngiliz İmparatorluğu'nun yıkılışı yüz yıllar aldı.

Yıkıldıklarında bile yok olmazlar zehirlerini akıtırlar. Ortaçağda Kilise, Roma'nın "ruh ül habis"iydi. Türkiye'de Ordu Osmanlı'nın yaşayan ruhundan başka nedir?

Peki bunu engellemenin bir yolu var mı?

Çok zayıf da olsa var. Bunun için Kuzey Kıbrıs'taki Türkçe konuşan Kıbrıslıların, bu hızla radikalleşmelerini sürdürüp programatik ve stratejik bir değişim yapabilmeleri gerekiyor.

Yani bir tür imkansızı başarmaları.

Bunun da iki yolu var. Birincisi, tıpkı doğu Avrupa'da olduğu gibi, Kuzey ve Güney arasındaki "Duvar"ı yıkmaları, fiilen birleşmeleri. Avrupa ne kadar istemese de böyle bir fiili durumda tavır değiştirebilir. Bu Türkçe konuşan Kıbrıslıların tıpkı Doğu Avrupalılar gibi dünyanın beyazları arasına, yani nispeten refah ve özgürlük adasına katılmalarını sağlar. Bu yan ürün olarak Türk Ordusunun gücüne büyük bir darbe olur ve Türkiye'deki Demokrasi güçlerini güçlendirir.

İkinci yol, açıktan Türk ordusunun egemenliğine yönelmek, yani Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'ta Demokratik bir Cumhuriyet hedefine yönelmek. Yani kendini Türk ordusunun egemenliğinden kurtarmak için Türkleri ve Kürtleri de kurtarmaya kalkmak. Bu yol zordur ama Kıbrıslıların Türkiye'deki bütün demokratik güçlerin ve Kürtlerin desteğini almasını sağlar.

Ne var ki, Tarih, daha zengin ve kültürlü olanların kendilerinden daha yoksul ve daha az kültürlü gördükleriyle kader birliği yaptıklarını hiç göstermiyor. Doğu Avrupa halklarının hiç biri, Rus ve Orta Asya halklarıyla ortak bir kader birliği düşünmedi, tek istedikleri, onların kaderini paylaşmamaktı.

15 Ocak 2003 Çarşamba

demir@comlink.de

<http://www.comlink.de/demir/>

17 Aralık 2004 Arifesinde Avrupa Birliği ve Demokrasi Üzerine Tezler

1) Avrupa Birliği'ne katılmayı istemek, yeryüzünün imtiyazlısı zengin ülkeler arasına katılmayı istemektir. Yer yüzünden zengin ve yoksul farklılıklarını kaldırmayı amaçlamaz; **zenginler arasına katılmayı**, kendi gemisini kurtarmayı amaçlar. Bu nedenle sosyalistler bakımından savunulamaz.

2) Sosyalistler Avrupa Birliği'ne girmeye, eğer girmenin mümkün olduğu var sayılırsa, demokratikleşme ve refah sağlamayacağı için değil, demokratikleşme ve refah sağlayabileceği, ama bu sadece Türkiye'deki insanların yeryüzünün imtiyazlıları arasına katılmasını sağlayabileceği için karşı çıkmalıdır. Yani sosyalist açısından sorun, Avrupa birliğine girmekten yana veya karşı olmak değil; **Avrupalılığı yok etmek** olarak

tanımlanabilir. Sorunu Avrupa Birliği'ne Girmekten yana veya karşı olarak koymak, baştan yanlış koymaktır ve yanlış sorulara doğru cevaplar verilemez.

3) Dünya işçilerinin genel ve tarihsel çıkarı açısından ise sorun ancak, **Avrupalılığın**, yani yer yüzündeki zengin ve yoksul ülkeler ayrımının; geri ülkeler etrafına duvarlar örülerek kurulan yeni apartheid sisteminin, nasıl yok edileceği olabilir. Avrupalılığı yok etmenin somut programatik ifadesi, nasıl tanımlanırsa tanımlansın, ulusu, tıpkı din ve inanç gibi, **bir kişisel tercih sorunu** olarak ele almak ve onu tüm politik bağlamından çıkarmak; **ulusal olanla politik olanın çakışması ilkesini reddetmek**; yani ulusal sınırları dolayısıyla devletleri yıkmak için savaşımdır. Bu aynı zamanda dünyadaki Apartheid sistemine de bir cevaptır. Ancak böyle bir hedef dünyanın bütün lanetlilerini birleştirebilir.

4) Türkiye'nin sosyalistleri, ister "*Emeğin Avrupası*" gibi sloganlarla Avrupa Birliğine girmekten yana olsunlar, ister onun bir "*Emperyalist Blok*" olduğunu söyleyerek ona karşı olsunlar, bu cevaplar onların sosyalist değil, sıradan milliyetçiler olduğunu gösterir. Milliyetçilik, **ulusal olanla politik olanın çakışması** ilkesini; burjuva uygarlığının bu ilkesini sorgulamamaktır.

5) Türkiye'de Avrupa Birliği tartışmaları özünde Avrupa Birliği'ne girip girmeme tartışması değil, Türkiye'deki siyasi ve sosyal sistem üzerine bir tartışmadır. Bu tartışmayı Dünya çapında bir program tartışmasıyla karıştırmamak gerekir.

6) **Ezilenler** programsız, örgütsüz ve dolayısıyla **güçsüz** oldukları için **refah ve demokrasi özlemlerini**; **burjuvazi korkak** olduğu için **siyasi iktidara gerçekten hakim olma** özlemini, Avrupa Birliği sloganının ardında ifade etmektedirler. Bu bakımdan, Avrupa Birliği veya Kopenhag Kriterleri, demokratikleşme özlemlerinin ve programının bir ifadesi olduğu gibi; buna karşı çıkışlar da, Türkiye'ye egemen ordu, özel savaş aygıtı, mafya gibi domuz topu olmuş güçlerin çıkarlarını ve egemenliğini korumaya yöneliktir. Bu somut anlamı bakımından, sosyalistler, bu iki program ve güç arasındaki tartışmada ne Avrupa Birliği karşıtlarının yanında yer alabilirler ne de tarafsız olabilirler, tarafsızlık fiilen demokrasi düşmanlarının işine yarar. Sosyalistler, Avrupa ardına gizlenmiş taleplerin somut anlamlarının en radikal biçimlerinin savunucusu olmalıdırlar.

7) Demokratikleşme tartışmasının Avrupa Birliği üzerinden yapılması, demokratik muhalefetin her bakımdan **burjuvazinin kontrolü altında** olduğunun en tipik göstergesidir. Sosyalistler bu tartışmayı, gerçek anlamı üzerinden yapmak durumundadırlar. Onlar bu tartışmayı kölelerin dili olan Ezop'un Avrupacı dilinden kurtarıp, Devrimci Demokrasinin doğrudan diliyle ifade ederek, Gerçek iktidarın Devlet bürokrasisi ve Genel kurmayın değil, halkın seçilmiş temsilcilerinin elinde olması; ulusun tanımından her türlü din, dil, etni, kültür ve tarihin dışlanması gibi, Demokratik Bir Cumhuriyet olarak özetlenecek, mücadelesinin öncüsü olmalıdırlar.

8) Demokratik özlemlerin Avrupa'nın desteğini sağlamak için, Avrupa Birliği aracılığıyla ifade edilmesi, Avrupa'nın Türkiye'nin Avrupa'ya girmesini istediği veya buna hazır olduğu gibi bir varsayıma dayanmaktadır. Bu varsayımın bir temeli olmadığından da, aslında demokratikleşme bakımından bir intihar politikası olmakta; demokrasi mücadelesini güçlendirecek yerde zayıflatmaktadır.

9) Avrupa Birliği, bu günkü dünyanın verili koşullarda Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesini istemez, bundan çıkarlı değildir. Dünya ölçüsündeki Amerika ve Avrupa rekabeti ve bu rekabette Türkiye'ye komşu ve Avrupa'nın müttefiği olan ülkeler ile (Rusya, İran ve Arap ülkeleri); Avrupa Birliği'nin içindeki güç dengeleri (Doğu Avrupa'ya Açılma ve Almanya'nın buna da bağlı artan etkisi; Türkiye'nin Avrupa Birliği içinde ikinci bir İngiltere, yani Amerika'nın birlik içindeki dengesi olacağı gerçeği) buna el vermez. Öte yandan, Avrupa Birliği dışında, büyük demokratik dönüşümler yapmış bir Türkiye de Avrupa'nın etkisinin sınırlanması anlamına geleceği için ve bu ülkenin girme istemlerine hayır demek daha zor olacağı için Avrupa Türkiye'nin demokratikleşmesinden de çıkarlı değildir. Bu bakımdan, kapısında sürünen, genel kurmaydan demokratikleşme kırıntıları dilenen bir Türkiye, Avrupa için en ideal ülkedir. Bu bakımdan Genel Kurmay ile Avrupa Birliği, farklı gerekçelerle de olsa, Türkiye'nin köklü devrimci demokratik dönüşümler geçirmesine karşı çıkar ortaklığı içindedirler. Bu nedenle, **demokratikleşme mücadelesini Avrupa bayrağıyla yürütmek**, Türkiye'nin demokratikleşmesinden bir çıkarı olmayan bir güç hakkında sahte hayaller yaymak anlamına geldiği gibi, **kesinlikle bir intihar politikası anlamına gelmektedir**.

10) Ancak köklü bir demokratik devrim ve demokratik cumhuriyetin kuruluşu gerçekten bağımsız; bölgedeki emperyalist dayatmalara direnebilen ve bölge halklarının desteğini alabilen bir duruşu sağlayabilir. Bu takdirde de, demokratikleşme eğer kendini Türkiye veya bölge ile sınırladığı ve zengin ülkelerle onların kulübüne katılarak uzlaştığı takdirde, Avrupa Birliği'ne katılmaktan, yani yeryüzünün imtiyazlıları arasına katılmaktan başka bir anlama gelmez. Ancak, emperyalist dayatmalara karşı direnişin dinamikleri, onu daha radikalleşerek, tüm dünya çapında bir program geliştirmeye; yani Avrupalılığa karşı bir program geliştirmeye de zorlayabilir.

11) Ancak bunun olabilmesi için, sosyalistlerin, Avrupalılığı ortadan kaldırmaya yönelik programlarıyla, Türkiye'deki Demokratik Cumhuriyet mücadelesinin önüne geçmeleri gerekir. Türkiye'de olmayan tam da budur. Çünkü böyle bir güç yoktur. Sorunu böyle koyan hiç bir sosyalist parti, grup ya da çevre yoktur. Demokrasi mücadelesinin zayıflığının temel nedeni de budur.

12) Bu günkü dünyada, Avrupa'ya girmeyi değil de Avrupalılığı sorun eden, yer yüzünden apartheid sistemini kaldırmaya yönelik bir program veya idealin hiç bir gerçekçi ve pratik yanının olmadığı söyleyeceklerin dediklerinde doğruluk payı yok değildir. **Bu günün dünyasında sosyalist olmak gerçekçi değil hayalci olmaktır**. Ama unutmamalı ki ancak hayaller gerçek olabilir.

13) Gerçekçilerin hiç bir zaman anlamadığı ve anlayamayacağı da şudur: İdealler yıldızlara benzerler, onlara ulaşamaz belki ama, bize yolumuzu gösterirler.

demiraltona@hotmail.com

<http://www.comlink.de/demir/>

15 Aralık 2004 Çarşamba

Kıvılcımlı Sempozyumunun Yeri Üzerine

Merhaba Onur,

Uzun süre sonra nihayet sesiniz duyuldu.

Katılmayacağınızı belirtmeniz üzücü, ama gerekçeniz daha da.

Daha önceki mektubunuzdan farklı bir durum var sanırsam.

Katılmanız konusunda ilk yazdığınızda şöyle diyordunuz:

"bu çalışma eğer türkiye'de olsaydı, seve seve katilir ve organizasyonda elimden geleni yapardım, ama henüz hala bir üniversite öğrencisi olduğum için yurtdisi benim için biraz imkansız"

Bu cümleden, Avrupa'da yapılacak bir toplantıya, olanaksızlık nedeniyle katılamayacağınız gibi bir anlam çıkıyordu. Keza aynı mektubun sonunda tekrar, katılmamaktan değil, katılamamaktan söz ediyordunuz:

"kisacasi avrupa'daki bu sempozyum çalışmasına katılamayacağım. Sempozyumu hazırlayanlara basarılar."

Ben de bundan katılmak istediğiniz ama (öğrenciliği de belirttiğiniz için) Türkiye'de bir öğrencinin imkanlarının sınırlılığı nedeniyle katılamayacağınız şeklinde anlamıştım. Ama yine aynı mektupta "buna benzer bir çalışma türkiye'de de yapımali" tarzındaki ifadenin formülasyonu, Avrupa'da yapılmasına da belli bir itiraz olduğu duygusunu uyandırıyor. Örneğin, "keşke Türkiye'de de böyle bir şey olabilseydi" tarzında değil, yani bir istek değil de bir zorunluluk belirten ekle belirtilmesi, eğer aceleye gelmiş bir ifade değilse, başka bir sorun daha olduğunu belirtiyordu. Okurken formülasyonun beni biraz rahatsız ettiğini hatırlıyorum. Şimdi ise Avrupa'da yapıldığı için katılamamaktan değil, katılmamaktan söz ediyorsunuz. Yani artık bir olanaksızlık değil, Avrupa olanaksızlığın değil, katılmamanın gerekçesi. Tabii siz bilirsiniz. Ama burası aynı zamanda bir sohbet, Kıvılcımlı üzerine her şeyin konuşulup yazılabileceği bir sohbet alanı olduğundan, müsaade ederseniz bu gerekçeniz hakkındaki fikirlerimi belirteyim.

Tabii insan böyle bir gerekçe belirtiyorsa, yapılmak istenen iş ile, o işin yapılacağı yer arasında bir uyum olmadığı konusunda bir anlayışa sahip demektir.

Bu durumda amaca, Kıvılcımlı üzerine bir sempozyum yapılması amacına, bir itirazınız olmadığına ve bu amaca ilişkin olarak bir takım insanlar bir şey yapmaya giriştiğine göre, insanın bu yanlışlığı diğerlerine göstermesi, onları bir yanlıştan koruması gerekir. Yani sadece, yurt dışında yapılmasını yanlış buluyorum dersiniz ve niçin yanlış bulduğunuzu karşınızdakilere anlatmak ve onları bir yanlıştan korumak için bir çaba göstermezseniz, bu karşınızdakine bir değer vermediğiniz, onu bir yanlıştan korumak için iki söz etmeye bile değer görmediğiniz anlamına gelir. Ama "arkadaşlar yurt dışında bu konuda bir toplantı yapmak şu nedenlerle yanlıştır" dersiniz. Fikriniz, doğru veya yanlış olmuş farketmez, bu karşınızdakine bir değer verdiğiniz, onu yanlış olduğuna inandığınız bir davranıştan korumak

için çaba gösterdiğiniz anlamına gelir. Maalesef böyle değil davranışınız. Sadece bu konuda bir sempozyumun yurtdışında yapılmasını yanlış bulduğunuzu söylüyorsunuz.

Bu nedenle, bu girişimi başlatanlardan biri olarak, bize zerrece değer vermediğinizi, bir yanlış yapıyorsak eğer ondan bizleri kurtarmak için bir ikna çabasına değer bulmadığınızı düşünmek zorundayım.

Ancak, insan, aksine yüzde yüz bir kanıt yoksa, insanların prensip olarak iyi niyetli olduğunu düşünmelidir ve öyle davranmalıdır. İnsanların son derece iyi niyetlerle kötü işler yaptığını, bu nedenle o insanlara amaçlarıyla yaptıkları ve görüşleri arasındaki uyumsuzluğu göstermelidir.

Bu anlamda sizi iyi niyetli kabul ediyorum. Ama katılmama kararınızın gerekçesini yanlış bulduğumu ve bunun aslında çok köklü ve tehlikeli bir yanlışın yansıması olduğunu düşündüğümünden, sizin aksinize, müsaade ederseniz sizin bu gerekçenizi ve onun ardındaki anlayışı eleştirmek istiyorum. Dedğim gibi, bu bir değer verişin ifadesidir.

Kıvılcımlı'nın hayatı, eserleri, görüşleri, zamanı vs. üzerine somut monografilerin, tezlerin okunup tartışılacağı bir sempozyum ile bunun Avrupa'da yapılması arasında ne gibi bir uyumsuzluk olabilir? Dikkat edin, Türkiye'de olmasının daha iyi olabileceği değil konu, Avrupa'da olmasının yanlışlığı. Çünkü bir şey istenilen mükemmel koşulları içermeyebilir ama özünde yanlış olmayabilir. Gerçekten de, Avrupa'da yapılma, muazzam bir yol, maddi olanakların kısıtlılığı vs. gibi nedenlerle ister istemez katılımı kısıtlar. Ama bu amaçla çelişen bir durum değildir, sadece o amacın gerçekleşmesi için uygun koşulları yeterince sunamamak gibi bir durum vardır. Ama sizin itirazınız, amaç ile Avrupa'da olması arasında bir uyumsuzluk olduğu noktasından. Ve maalesef bu uyumsuzluğun, bu çelişkinin hangi noktada olduğu konusunda bizleri aydınlatma zahmetine girmiyor veya bizi buna değer görmüyorsunuz.

Bu durumda, gerekçeniz üzerinde bazı tahminlerde bulunarak bu yaklaşımınızı eleştirmek istiyorum.

Niçin, Avrupa'da Kıvılcımlı üzerine bir sempozyum yapılması yanlış olabilir? Bir insanın katılmama gerekçesi olduğuna göre, ortada çok ciddi amaç ve araç uyumsuzluğu var demektir. Olanakları sınırlamayla ilgili, katılımı sınırlamayla ilgili bir itiraz değildir bu. Olanaklar olsa bile, yani ulaşım ve insanların maddi durumu bir sınırlama yaratmasa bile Avrupa'da yapılmasında yanlış olan bir şey var demektir. Peki bu yanlış olan şey ne olabilir? Belki Avrupa'da insanların Kıvılcımlı hakkındaki görüşlerini sansürsüzce açıklayabilecekleri bir ortam olmadığı düşünülebilir. Ama bu itiraz çok saçmadır. Avrupa'da fikirlerin içeriğinden dolayı hukuki yaptırım uygulanması genellikle istisnai bir olaydır. Ve soğuk savaş bittiğinden beri, hemen hemen hiç de yoktur. Yani insanlar fikirlerini hukuki veya idari yaptırımlara uğrama korkusu olmadan açıklayabilirler. Aksi yönde hiç bir delil yoktur.

Ama bu açıdan, Türkiye'ye baktığımızda, aksine, böyle bir sempozyumun Türkiye'de yapılmasıyla, fikirlerin özgürce açıklanması koşulu arasında çok ciddi sorunlar olduğu görülür. Türkiye hala insanların fikirlerinden dolayı gözaltına alınıp, hapsedildiği bir yerdir. Türkiye'de en sıradan basın toplantılarına bile valilikler müsaade etmemektedir. Kapalı yerlerdeki anma toplantılarına bile müsaade edilmemektedir. Daha doğrusu, toplantıyı yapanların niteliklerine göre tamamen mülki ve idari amirlerin keyfince, ama genel bir

politika olarak, daima demokratik özelemleri ve tarafları bastırmaya yönelik bir uygulama vardır. İnsan hakları derneği kapalı bir binada basın toplantısı yapsa bile Polis orayı dağıtır veya müsaade edilmez ama Devletin politikalarına dokunmayan, zülfü yare dokunmayan işler yapılacağı belliyse, bunlar belli bir toleransın daima tadına varırlar.

Yani Türkiye'de böyle bir sempozyum yapıldığı takdirde, bırakalım onun özgür bir ortamda yapılıp yapılmadığını, görünümde böyle bir ortam olsa bile, insanların keyfi ve baskıcı hukuk sistemi ve uygulamalar nedeniyle, konularını seçerken veya onları anlatırken, bilinçli ya da bilinçsiz bir oto sansür uygulama ihtimalleri daha fazladır.

Tipik bir örnek. Türkiye'de bu gün zülfü yare dokunan konu "Kürt Sorunu"dur. Kıvılcımlı ise, tıpkı Kadın konusunda bir ilk olduğu gibi, bu konuda da bir ilktir. Türkiye'deki bir sempozyumda, örneğin, Kıvılcımlı'nın "İhtiyat Kuvvet"ini ele alıp oradaki tavrı bugün de savunan bir görüşü bu günün koşulları bağlamında ele alan bir tez sunmak olanaksızdır bir Kıvılcımlı sempozyumunda.

Birincisi, insanlar genellikle bu konuya değinmemeyi tercih ederek muhtemelen bir otosansür uygulayacaklardır. Hadi diyelim ki kimileri bunu aştı ve konuyu seçip konuştu. Bu konuşma Türkiye'de hem hukuken, hem de fiilen suç olur. Yani bir kaç yıl hapse girmeyi göze almanız gerekir. (Ama muhtemelen böyle bir toplantıda bulunan kişiler, böyle bir konuşmanın yapıldığı bir yerde bulunmak istemeyeceklerdir, milliyetçi gerekçelerle olmasa bile, başlarına bela gelmesin diye ve bu nedenle, ya böyle konuşma yapması ihtimali olan kişileri davet etmeyecekler veya gelmişse obstruksiyon yapıp konuşmasını engelleyecekler vs.. Bunlara değinmiyorum bile.)

İkincisi, tezinizi okuduktan sonra, tartışma kısmında tezinize karşı olanlar rahatça konuşabileceklerdir, taraftarı olunlar varsa, onlar için yine aynı yukarıdaki kaygılar geçerli olacaktır.

Hasılı Türkiye'de bu gün yapılacak bir Kıvılcımlı Sempozyumu'nda, Kürdistan'ın Sömürge olduğundan; Türk ve Kürtlerin Ermenileri katlettiğinden, Kürtlerin kendi partilerinde örgütlenebileceğinden; bir zamanlar Kürdistan dağlarında savaş olurken TKP'nin batıda bildiri dağıtmakla oynaşmasının bu gün Türk solu ve PKK ilişkisinde aynen devam ettiğinden; yani Kıvılcımlı'nın o zamanki eleştirilerinin aynen geçerliliğini koruduğundan falan özgürce söz edebilecek bir ortam bulunmayacaktır. Özgür düşünce ve tartışma ise her türlü bilimsel faaliyetin olmazsa olmaz koşuludur.

Ya da örneğin, Kıvılcımlı'nın eserlerinin yayılışı ve okunuşuyla zamanın ideolojik iklimi arasındaki ilişkileri ele alan bir inceleme olabilir. Ta 30'lardan başlanarak bu güne gelebilir. Örneğin bu bağlamda, son yıllarda Kıvılcımlı'nın bir çok eserinin yeni baskıları yapılmasına rağmen, Kürt ulusunun adeta ayaklandığı bir dönemde Kıvılcımlı'nın "İhtiyat Kuvvet"inin yeni bir baskısının yapılmamış olmasının veya hala dijitalize edilip internet ortamına koyulamamış olmasının sosyolojik anlamları üzerine bir inceleme yapabilirsiniz. TKP'nin yıllarca YOL'u yok etmiş olmasının nedeninin de benzer olabileceği üzerine bir tez okumaya kalktığınız takdirde yine aynı sorunla karşılaşsınız.

Gördüğünüz gibi, Türkiye, bilimsel bir tartışma ve her türlü fikrin özgürce ifade edilmesi bakımından Avrupa'dan yüz kat daha kötü koşullar sunmaktadır.

Tabii bu riskler aynı zamanda elbette katılım için de önemli sınırlamalar getirmektedir. Yani fikirlerin içeriğine ilişkin riskler, katılımı sınırlayıcı bir özelliğe sahiptir. Avrupa'da ise bu yoktur ve sempozyumu örgütlemeye çalışanlar sözü olan ve ilgi duyan her kişinin, maddi nedenlerle katılamıyor bir durumda olmaması için her şeyi yapacaklarını başından beri vurgulamaktadırlar.

Demek ki, fikirlerin içeriğine ilişkin sınırlamalar ve katılım bakımından Avrupa'da yapılmaya bir itiraz getirilmesi yanlış olur. Aksine bu bağlamda, Türkiye'de yapılmasına daha rahat itiraz edilebilir. Türkiye'de yapılması bilimsel bir toplantıda fikirlerin özgürce ifade edilip tartışılması amacıyla çelişmektedir.

Hatta somut olarak baktığımızda, Türkiye'de bir de katılımı sınırlayıcı hukuki engeller vardır. Bir çok solcu Avrupa'da yıllardır sürgün olarak yaşamaktadır. Bunların Türkiye'ye gelip gitmesi mümkün değildir. Örnek olarak kendimi verebilirim. Türkiye'de beni cezalar bekliyor. Türkiye'ye gitmek demek benim için, kafadan iki yıl askerlik ve iki yıl da hapis demek. Ayrıca Son Kavgı ve Yeni Gündem'de yayınlanan yazılardan dolayı sayısına tam bilmediğim davalar açılmış durumda.

Kıvılcımlı konusunda teorik düzeyde, özellikle metodoloji düzeyinde galiba en çok yazı yazmış insanlardan biriyim. Keza Kıvılcımlı'nın eserleri ve fikirlerin yayılması ve tartışılması konularında da pratik olarak her halde en fazla çaba göstermiş kişilerden biriyimdir.

Görüşlerimin niteliğini ve içeriğini bir yana bırakıyorum. Sadece nicelik açısından bakarsak durum böyle. Ciddi bir sempozyum girişimi için benim o toplantıya katılamamam en azından yaptıklarımın nicel boyutuyla bile ciddi bir zaaf oluşturmazdı. Yakın zamana kadar Ergun da Türkiye'ye gidemeyenler kafilesindeydi. Demek ki, somut olarak ele alındığında, Türkiye böyle bir sempozyumun yapılması için, amaçları oldukça zedeleyici ve Kıvılcımlı hakkında kendine has ve genel ortalamadan farklı tezleri olabilecek olanları dışlayıcı bir işleve de sahiptir.

Peki, Avrupa'ya itiraz neden olabilir. Belki de Avrupa'ya itiraz, Avrupa'nın fikirselsel veya hukuki veya maddi olarak katılımı ve görüşleri sınırlama gibi bir durumu olmaması olamaz mı? Doğrusu bunun üzerine de düşünmek gerekir. Çünkü Türkiye'de Avrupa'da yaşayanlar hakkında, onların bir ellerinin yağda bir ellerinin balda olduğu, bu nedenle de devrimciliklerini yitirdikleri bir dekadans içinde oldukları türden yaygın ön yargılar vardır. Tabii bunları ciddiye almak söz konusu değildir.

Yoksa Avrupa'da olmasının bu toplantıyı Avrupa burjuvazisinin kontrolünde bir toplantı yapabileceği; böyle bir toplantının ancak istihbarat örgütlerinin bir manüplasyonu olduğu yolunda kaygılar mı var. Kimilerinin böyle şeyleri aklından geçirdiği seziliyor zaten. Ayrıca bu hiç de yeni değil Türkiye ortamında. Örneğin geçenlerde Ermeni sorunu üzerine tartışmalar dolayısıyla, Taner Akçam'ın Avrupa istihbarat örgütlerinin kontrolünde bir insan olarak bu Ermeni konusunu yazdığı türünden iddialar vardı Aydınlık dergisinde. Bu Kıvılcımlı sempozyumu da o Ermeni katliamı toplantısı gibi, istihbarat örgütlerinin bir manevrası olmasın?

Ne var ki, sempozyumun maddi olanaksızlıkları açıktan veya gizli böyle bir itiraz yöneltmeyi zorlaştırmaktadır. Gelenlerin masraflarını karşılamak için sokak eğlencelerinde satış yaparak

gelir sağlamaktan söz edilmektedir. O zaman da, şöyle ifadeler duyuluyor: "Şarap satacaklarmış!"

Sanki esrar ya da kadın satıyoruz. Böylece sempozyuma geleceklerin masraflarını karşılamak için kazanılacak paranın menşeinin meşru olmadığı ima ediliyor. Hele Kıvılcımlı gibi, ağzına alkol almayan bir insan için yapılan toplantının şaraptan kazanılan paralarla yapılmasının affedilmez bir günah olduğu yolunda bir çekingen imadan başka bir şey değil bu "şarap satacaklarmış" sözleri.

Eğer bu türden bir itirazınız varsa bunu bildirir lütfen.

Yoksa yanlış bulmak, sempozyumun içeriğinin ve katılımının zedelenmemesiyle ilgili değil de, bütünüyle Kıvılcımlı'nın anısına aykırı düşeceği gibi bir düşünceden mi kaynaklanıyor? Kıvılcımlı değil mi hep yurt dışında yaşamayı yanlış bulan? Onun adına bir sempozyumun Avrupa'da yapılması onun anısına ihanet olamaz mı?

Muhtemelen böyle düşünenler de var. Ama bu Kıvılcımlı'nın anısı hakkında yanlış bir değerlendirmedir Hele o kendini bir Marksist olarak tanımladığına göre, Marksist gelenekle de çelişir!

Kıvılcımlı sürgünde yaşamaya, düşmanın eline geçmemek veya onunla daha iyi savaşabilmek için sürgüne gitmeye karşı değildir. Olamaz da. Bütün dünya tarihinde, sürgünlük muhaliflerin, devrimcilerin mesleği olagelmıştır. Muhacirlik peygamber zanaatıdır. Muhammet Medine'ye kaçmıştır. Sosyalizmin bütün ustalarının ömrünün çoğu sürgünlerde geçmiştir. Bizzat Kıvılcımlı bile bu deneyi yaşamış ve sürgünlükte ölmüştür.

Kıvılcımlı'nın karşı çıktığı, Sovyetler'e gidip orada devletin maaşlı memuru olmaktı. İyi de gitmedi. Gitseydi, hayatının en büyük şoklarından birini yaşar ve muhtemelen Sibirya'da bir kampta ömrünü geçirir veya öldürülürdü yüz binlerce Komünist gibi. Ve artık kampların olmadığı bir zamanda çıktığında başına gelen bunun değişik bir verisyonu olmadı mı?

Ama Kıvılcımlı'nın bu tavrını, yurt dışına çıkmaya ilkesel bir karşılık olarak koymak veya şaibeli göstermek, sadece bir yanlış anlama ve taşralılığın dar ufkunun ebedileştirilmesi değil, bu günün Türkiye'sinin politik ortamında, Genel Kurmay'ın istediği ve kabul edebileceği türden bir "Milli" Kıvılcımlı yaratma ve onu savunma çabasıdır da. Genel Kurmay Maocu bile olmaya başladığına göre niye Kıvılcımlı da olmasın? Hem de yerli malı. Üstüne üstlük bir de "ordunun devrimci geleneği"nden falan da söz etmiş!.. Doktoru böyle yorumlayanların Aydınlık gibi güçlü bir örgüt ve avadanlıkları olsaydı, şimdi televizyon programlarında onların ulusal menfaatlerin savunucusu olarak globalleşmecilerin karşısına çıkarılıp kamu oyuna tanıtıldıklarını görürdük.

*

Gördüğünüz gibi, söz ve davranışların anlamları üzerine, neler olabileceği ve gerçek anlamları üzerine düşünülünce ortaya neler çıkıyor.

Eşyanın adıyla çağrılmasından ve her şeyin açıkça tartışılmasından yanayım. Katılmama gerekçenizin benim kafamda yarattığı soruları, spekülasyonları bile açıkça yazıyorum gördüğünüz gibi.

Sizin ise spekülasyon yapmanız gerekmiyor. Sadece Avrupa'da yapılmasının neden katılmama gerekçeniz olduğunu açıklayabilirsiniz. Bu kadar basit.

Açık konuşalım. Benim "troçkist" olmam ve Kürt hareketini açıkça desteklemem ve onların yayınlarında yazmam ve konuşmam ve Kürt sorunundaki politik çizgim, bir çok insan açısından karın ağrısı yaratıyor. Ama bu karın ağrıları açıkça söylenmiyor, bunun yerine bin bir dereden su getirilerek bu sempozyuma katılmamanın gerekçeleri bulunmaya çalışılıyor.

Ben fikirlerimi ve görüşlerimi hiç bir zaman gizlemedim. Ama bu fikirlerin ve görüşlerin, sempozyumun bir örgütleyicisi olarak, sempozyuma katılacakları veya onun biçimini belirlemesine de katıyen girişmedim. Aksine, görüşlerine karşı olduğum herkesin, biçimsel kriterlere uyuyorlarsa, katılması ve görüşlerini savunması katkılarını sunması için elimden geleni yaptım ve yapıyorum. Kimse kimseyi fikirlerinin, kıvılcımlı hakkındaki görüşlerinin içeriği nedeniyle dışladığını iddia edemez. Aksine gelen önerilerde insanlar fikirlerinin içeriği nedeniyle dışlanmaya çalışılmaktadır. Ben bu konuda aynı hassasiyetle devam ediyorum ve edeceğim.

Aslında size kısaca gerekçenizi sorup Neşe Özgen ve Haşmet Atahan'ın öneri ve eleştirilerine cevap verecektim ama, klavye aldı başını gitti. Gelecek sefere kaldı o iş. Ama o önerilere kısmen dolaylı cevaplar burada da var. Aslında bir kaç gün önce yolladığım Sempozyumla ilgili yazışmalar okunursa, önceden defalarca cevap verildiği de görülebilir.

Şimdilik bu kadar. Selamlar.

Demir

2001.05.22